

Szerkesztő: Kisóhivatal
és nyomda: Bud. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut.)
Telefon: 151. Sürögnyomda: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 7000, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejtel több. Egyszeri szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. (Bucarestben 50 banf. felár.) Hirdetések tarifa szerinti.

XLVI. évfolyam, 8. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, 1931. január hó 11

Tettek és szavak

Azokról, akik Bukarestben gazdasági életünk viharvert hajóját kormányozzák, valóban el lehet mondani, hogy „a jobb kéz nem tudja, mit csinál a bal...”. Alig két napja múlt, hogy a kormány merész elszántsággal röpitette világgá azt a hírt, hogy rendeletileg törli le az elsőrendű élelmiszek és ipari áruk árait. S hogy a hír még jobban szárnyra keljen, meg is indokolta azzal, hogy a megnyirbált, a lehenygerelt, a semmivé-redukált tisztviselői fizetésekhez haladéktalanul növelni kell a megélhetési cikkek árait is.

Nos, ezen túl volnánk. Mindenki megalakította a maga véleményét. Mi is. Am megáll az embernek az esze, amikor ezt a cézári pózzal kiadott rendelkezést követőleg, új hír érkezik, ugyanaból a forrásból, amelyből felbuzgott az előbbi együtt már annyi ezer... Beütött az új hír arról, hogy amidőn sorsunk intézői ukázok alapján nyulnak be mindnyájunk magánéletébe, magángazdálkodásába, ugyanekkor értenek ahhoz is, hogy jezsuita szemforgatások közepette, könnyed csevegéssel adják tudtunkra, mennyire nem szép tőlünk, hogy nem szólunk semmit, holott a postai küldemények mai árai nevéstégesen alacsonyak; hagyjuk, hogy törje a kormány a fejét, mihez is fogjon, — holott kézenfekvő, hogy csak a postai levelezőlapok, a levelek portóját kell egy-két-négy lejjel felemelni...! Ez igazán nem szép mitőlünk!

Igy vesszük észre azon magunkat, hogy a nagy olcsósági ocean-igéreték hullámtörésként mélyén, újabb áremelési szirtet épít gazdasági életünk hajója alá a magasabb gazdasági kormány-koncepció.

Rég túl vagyunk már minden naiv kívánságon. De szeretnénk, ha valamelyik jószágos tündér ma meg tudna itatni bár egy korttyal a feledés italából, hogy ne emlékeznénk egyszerre — mind a két rendeletre. Az ár-redukálóra, meg az ár-emelőre is. Alig két nap múlt el, s máris két ellentétes intézkedés.

Nem hisszük, hogy akárkinek is kedve volna tréfát űzni anyagi helyzetünk szerencsétlen állapotával. Az is valószínűtlennek látszik, hogy annyira kapkodó módon intéznék sorsunkat Bukarestben, hogy máról harmadnapra elfelejtenék, tulajdonképpen mit is akartak...? Ha a kormány komolyan gondolja arra, hogy a megélhetést valóban olcsóbbá tegye az országban, akkor ténylegesen az első, példaadó áldozatokat maga hozná meg a közért az árleszállításban, mert csak a vén uszorások szokása az, hogy a mások zsebében gyakorolják a gavallériát és a szocialista ál-apostolok osztogatják a mások földjeit, miközben a magukét csak gyarapítják. Itt állunk az egyszerű pap eseténél, akinek emlékezetét az a szokása őrizte meg az utókor számára, hogy szorgalmasan vizet prédikált, de egész életében bort ivott a jamber...

Nem győzzük eléggé ismételni, hogy az államnak kell előljárni a jópéldával, ha azt kívánja, hogy a tömegek fanatikus hittel menjenek utána. És nem szabad elieledni, hogy a tömeg azt a példát követi, amit a tekintélyek mutatnak neki. Szállítsa le, a felemelési títkos tervek helyett a kormány a monopol-cikkek, posta, a vasut árait: akkor valóban azon a helyes uton indul el az általános gazdasági krízisben, amely a kibontakozás lehetőségei felé vezet. Am fogcsikorgatások nélkül nem fog senki áldozatokat hozni, ha az ellentétes kormányrendeletek forogtagából nem marad meg számunkra semmi egyéb, mint az újabb és újabb plusz a kötelezettségekben. Mások a tettek és mások a szavak.

Mindaz így — nem fog célhoz vezetni. Sem a kormányt, sem minket. Változtatni kell a rendeletek tragikus operettjén, melynek hűledezve bámuljuk a szereposztását; mások tancolnak itt, mi csak ráfizetünk.

Grigorcea budapesti román követ: Csak a gazdasági összefogás hozhat javulást

Erdekes nyilatkozik a gazdasági problémákról — Európának egy osztatlan egészet kell alkotnia — A világgazdaság sorsa Amerikától függ

Hibásak a kormányok, hogy még nincs gazdasági megegyezés

Budapestről jelentik: A „Magyarság” munkatársa ma beszélgetést folytatott Vasile Grigorcea budapesti román követtel a két országot szorosán érdeklő problémákról. A gazdasági összefogás kérdéséről a követ kijelentette, hogy az összes európai államok helyzete rendkívül rossz és csak a gazdasági összefogás hozhat javulást.

Legelőször is a mezőgazdasági államoknak kell összefogniuk, mert a mezőgazdaság mechanizálása óriási tömeg nyersanyagot felszabadított és rászabadított a világra. Ez különösen Amerikára vonatkozik, ahol a mezőgazdasági munkálatokat, jórészt géperővel viszik végbe. Ezért a világgazdaság életének sorsa ma jórészt Amerikától függ.

A varsói, sinaiai, bucuresti-i konferenciák már lefektették bizonyos irányelveket, azonban a sokat hangoztatott gazdasági összefogás szükségességét a gyakorlatba alig vitték át. Ebben mindegyik ország kormánya hibás.

Igaz, hogy nem lehet egyes országoktól azt követelni, hogy saját országának érdekeit lemondjon a többi javára. Csak kölcsönös megegyezés hozhatja létre az európai államok gazdasági kiegyezését.

A jugoszláv-magyar-román agrárblokk-ról kijelenti, hogy az még nem ment füstbe, még mindig foglalkoztatja az egyes kormányokat és annak keresztviteléről a közeljövőben tárgyalnak Genében. A középeurópai államok barátságos közeledésének lehetőségéről azt mondta, hogy annak meg kell történnie, mint ahogy minden állam között meg kell történnie ennek a közeledésnek Európa szolidaritásának eszméjéért.

— Európának egy osztatlan egészet kell alkotnia — mondotta Grigorcea.

A revizióról kijelentette, hogy ebben a tekintetben Románia álláspontja ismeretes. A Magyarországgal való viszonyát Romániának pedig normálisnak tartja.

A vasgárda titkos szervezete büntetett előéletű emberekkel a legveszedelmesebb összeesküvést szervezte meg

Meg akartak gyilkolni egy tanítót
A mai napon számos letartóztatás történt — A házkutatások eredményei
Egy titkos gyűlés összes tagjait letartóztatták

Bucurestből jelentik: A földalatti szervezetek ügyében folytatott vizsgálatnak napról napra újabb szenzációs eredményei vannak. Zelea Codreanu ismert körlevele arról tett bizonyosságot, hogy a vasgárda az egész ország területére a legveszedelmesebb összeesküvést szervezte meg, amelynek céljaira misem volt jobb fényt, mint a körlevélnek az a pontja, amely az egyik zászlóaljának robbanó anyagkészletéről kér felvilágosítást. A belügyminisztérium és a kormány, amikor Socor Emil ellen a revolverlövés eldőrdült, még nem tudta azt, hogy milyen darázsészekbe nyult bele, a „Mihály Arkangyal” egyesület ellen megindított vizsgálata során. A nyomozásnál feltáruló adatok szomorú fényt vetnek arra, hogy hogyan tudtak működni ezek a szervezetek ugyanakkor, amikor az ország haladott sajtója számtalanszor hívta fel a kormány figyelmét a bűnös agitációra és azokra a szervezetekre, amelyek az egész országra kiterjedően építették ki sejtjeiket és sorozatos merényletekkel zavarták a nyugalmat és veszélyeztették állampolgárok életbiztonságát.

A vasgárda ügyében a legnagyobb eréllyel folytatják a nyomozást és legújabb házku-

tatást tartott a hatóság egy Matei Alexandru dornavatrai egyén lakásán, akinek irattárában a „Mihály Arkangyal” szervezkedésére vonatkozó okmányokat foglalták le és Mateit letartóztatták. Ezenkívül Cetatea-Alba megyében több helyiségben számos házkutatást foganatosítottak. A sziguranca megállapította, hogy a város területén nincs vasgárda szervezet, mert ezek csak oly helyiségben rendezkedtek be, ahol kellőképpen kiépített és a hatóság által is ismert antiszemita szervezetek működtek.

Ma este a sziguranca bizalmas értesülés alapján a Cetatea-Alba megyebeli Palac közösségben rajtaütött egy 24 tagú, éppen gyűlést tartó társaságon Nicolae Vradea paraszt házában. Számos letartóztatás történt,

akik közt több büntetett előéletű ember van.

akikre rábizonyították, hogy meg akarták ölni egy Ticau nevű tanítót, akit politikai ellenfeleiknek tartottak. Az itteni vasgárdisták azért ítélték halálra Ticau tanítót, mert nem volt hajlandó társaságukba belépni, sőt megtagadta a „Mihály Arkangyal” szervezetének azt a követelését, hogy a keze alatt levő gyermekeket a zsidó felekezettel szemben izgassa.

Amerikában felülvizsgálják a Sharpey megfigyelései az Univerzum állandó növekedését mutatják — Einstein vitája az amerikai tudósokkal — Meg akarják buktatni az Einstein-teóriát

Newyorkból jelentik: Einstein professzor, aki jelenleg Amerikában tartózkodik, Kaliforniába utazott, hogy a Mount Wilson obszervatóriumában több amerikai tudóssal kísérleteket végezzen és felülvizsgálja relativitási elméletét. A Mount Wilson obszervatórium tudvaleg az egyik legfiatalabbik, viszont azonban a legtökéletesebben felszerelt intézet, amely 1919-től rendkívül nagy jelentőségű tevékenységet fejtett ki a világmindenség titkainak felderítésében. A csillagvizsgáló intézetet abból a célból alapították, hogy az állócsillagok fizikai tulajdonságait és fejlődéstörténetét vegye vizsgálat alá és foglalkozzék a világmindenség felépítésének problémájával. Ezek a rendszeres kutatómunkálatok, amelyekben különösen sokat tevékenykedett Harlow Sharpey és Nicholson,

olyan eredményekre vezettek, amelyek az Einstein által a világmindenség felépítésére vonatkozó koncepciót alapjában megdönteni látszanak.

Ezért szükségesnek mutatkozik az Einstein által alkotott világmép felülvizsgálása és esetleges revíziója. Ha erre a revízióra sor kerül, ez még nem jelenti a relativitás elméletének bukását, amennyiben a teória lényegében továbbra is tartható lesz, de könnyen lehetséges, hogy a most kezdődő studiumok a teória megváltoztatását is magukkal hozzák. A relativitás elvének van például egy következménye, amelynek a teória népszerűségét köszönheti és ez a következmény abban áll, hogy a fénysebesség állandóságának elve nem érvényes a gravitációs terekben és így erősen vonzó térben a fény sugar sebessége megváltozik, a fény sugar elgörbül. Einstein ki is számította a nap közelében elhaladó fény sugar elhajlását és értékül 0.17 ívmá-

sodpercet kapott. Már több expedíció igyekezett teljes napfogyatkozások alkalmával fényképfelvételek útján bizonyosságot szerezni Einstein számításainak helyességéről, de

a relativitási elvnek kétségtelen csillagászati bizonyítékát megszerezni még nem sikerült.

A Mount Wilson obszervatóriumában meginduló vita a csillagphotometriai anyagot is beható vizsgálat alá veszi, hogy ebben a kérdésben is világosságot derítsen.

A Mount Wilsonon végzett tudományos munka, amely tizenegy évi lelkiismeretes kísérleti anyagot ölel fel, egészen más elképzelést ad az univerzumról, mint Einsteinnek a relativitási elv alapján kiépített képe. Einstein kozmóniája ugyanis arra a tételre jutott, hogy az univerzum, a világmindenség, formájában és kiterjedésében változatlan, amelyben az anyag többé-kevésbé egységesen van megosztva. Sharpey munkálatai viszont olyan univerzumhoz vezetnek, amely diametriálisan ellenkezik Einstein felfogásával,

amennyiben állandóan növekvőben van és a föld keletkezése óta legalább megkétszereződött.

Sharpey számításai arra a végső eredményre vezetnek, hogy a világmindenség állandó kiterjedése miatt végül is az anyag kimerítésének kell bekövetkeznie, vagyis az anyag teljesen erővé oldódik fel. Sharpey kutatásai most már annyira előrehaladtak, hogy elérkezett az ideje a probléma feltevésének és az érdekes diskuszióknak, amely Einstein és az amerikai csillagászok elitje között a közeli napokban indul meg.

A világ legmagasabb épülete

Elkészült Newyorkban az Empire State Building 1252 láb magas felhőkarcolója.

Irta: KENEDI SÁNDOR.

Newyorkból jelentik: Az Ur 1799-ik esztendejében John Thompson newyorki polgár a következő hirdetést függesztette ki a newyorki városban:

ELADÓ egy új ház csürrel, istállóval és egyéb melléképületekkel Newyork sziget közepén. A ház 20 arnyi kiterjedésű birtokon épült az országút mentén, közel a harmadik mérföldköhöz, úgy fél mérföldnyire Chelsea falutól. Sokan, akiknek véleményét nagyrabecsülik, állítják, hogy egy Newyork városa, valamint Greenwich és Chelsea faluk szép fejlődés előtt állanak és így a birtok értéke nőni fog.

A birtok értéke valóban megnőtt. Hiteles adatok szerint John Thompson 10.000 dollárért adta el. Ma ugyanez a terület több százmillió dollárt ér. Csak egy kis része is 17 millió dollárba került. Ezen a kis részen épül az Empire State Building, a világ legnagyobb épülete.

Khufu piramisa 481 láb magasra emelkedik a sivatag homokja fölé és sokáig a világ leghatalmasabb építménye volt. De Eiffel megépítette az 1024 láb magas vastornyot. És aztán az amerikaiak felhőkarcolókat kezdtek építeni. Eltökéltén és dollárokból kifejezhető helyszűkétől hajszolva egyre magasabbra törtek, egyre jobban megközelítették a felhőket. De az Eiffel-torony szédítő magasságát csak a mult évben szárnyalták túl. Ekkor épült fel a Chrysler-palota és tornyán a roppant zászlórúd 1046 láb magasra szurt bele az égbe. És most az Empire State Building közeledik a befejezéshez. Csak jövőre lesz teljesen kész, egyelőre a mérnökök és a munkások ezrei a legkülönbözőbb technikai problémákkal bajlódva de biza-

kodva néznek a nap elé, amikor az utolsó kalapácsütés is elhangzik és megnyílnak a kapuk — az üzletemberek előtt. De a vasszerkezet már teljesen kész, sőt a falakat is teljesen felhúzták. Maga az épülettömb 1052 lábnyira emelkedik az ucca szintje fölé. És a tetőről egy további 200 láb magas torony mered az égbe. Ezt a tornyot kormányozható léghajók kikötésére szánják.

A világ leghatalmasabb építménye. Nyolcvan kilométernyire áll a tengerre. A repülőgépek messzelátója már 100 kilométerről kiveszi a körvonalait. A vas, az acél, a krómium, az alumínium, a cement, a gránit, a már vány 50 millió dolláros csodája! Piramis piramis hátán, a jövő Babilon első hatalmas háztömbje. Ez a tömb 37 millió köbláb területű. Csak az irodák 2 millió négyszélméteres területet foglalnak el. És huszezer hivatalnoknak lesz hely benne.

Ijesztő, hihetetlen számok. Akárcsak az épület. Közvetlen közelről holmi meredek sziklafal fémerekkel és üvegbarlangokkal, fel az égig. Messziről fenyegető ujj, roppant felkiáltójel, ami lenyűgöz és fogvatartja a szemet.

De a tetején a 65 méter magas kikötőtorny valahogy furcsa és elrontja a vonalak szépségét. Mikor fognak itt kormányozható léghajók kikötni? És hogyan? A Zeppelineket eddig csak akkor lehetett kikötőtornyokhoz erősíteni, ha a léghajót előbb lehúzták a földre és köteleken „tartva” vigyázva odakapcsolták a tornyhoz. Ezzel nagy bajok vannak, egyelőre még nem döntöttek a kapcsoló gépezet típusa mellett sem, sőt pár évig várni fognak. Addig világitótorny lesz a helyén.

Az épület vasszerkezetéhez 58.000 tonna acélt használtak fel! És az oszlopok teherbíró-képessége is rekordot jelent. Vannak oszlopok,

Az Ekcéma

Ha ekcémától vagy más bőrbetegségtől szenved, rendeljen egy doboz Cadum-kenőcsöt, mely azonnal megszünteti a viszketésséget és megnyugtató hatással bír a bőrre. Így lényegesen és daganásra a Cadum-kenőcs éppen olyan hatásos a pattanások, furunkulus, verkelés, kiütések, aranyer, viszketőség, pörpör, kergesedés, tályog, zárgások, rovarcsípések ellen is.

Chera aradi új tűzoltó-főparancsnok

Mihajlovics régi főparancsnok keze alatt tanolja meg mesterségét

Általános feltűnést keltett Arádon a tűzoltó-főparancsnoki állásban történt változás-híre. Mint megírtuk mai számunkban, Chera Florea polgármesteri titkárt nevezték ki ebbe az állásba, azon feltétellel, hogy fél éves szaktanfolyamot végez és 1931. szeptember 15-ikéig diplomával jelentkezik. Lutai Cdrnel dr. polgármester ezzel kapcsolatosan elrendelte ma, hogy Mihajlovics Gyula főparancsnok 1932. január 1-ig maradjon állásában és az ő szakavatott vezetése mellett tanolja meg Chera Florea hivatásának gyakorlati végzését.

A kinevezéssel kapcsolatosan szóba került az a kérdés is, miért mellőzte a város Zára Jenőt, az önkéntes tűzoltók parancsnokát, aki szintén megpályázta ezt az állást. Erre nézve a város vezetősége ma hivatalosan közölte, hogy a törvény értelmében csak kivételes esetben és miniszteri engedéllyel alkalmazható 40 évnél idősebb tisztviselő.

amelyekre 5 millió kilónyi súly nehezedik.

A megterhelés a felhőkarcoló építkezések egyik legfontosabb problémája. Eppen ezért az építkezés történetében először használtak nagy mennyiségben krómium- és alumíniumlapokat kő és téglá helyett. Az épület legnagyobb részét alumínium, rozsdamentes krómium és mészok takarja. Szén időben szinte ragyog a napon. A fémlapok használatával a falak súlyát 50 százalékkal redukálták és így lehetségessé vált, hogy amikor tetszik, még vagy husz emeletet építsenek a mostani 85 emelet fölé.

Maga az építkezés a szervezés és megfontolt tervezés csodája volt. Az Empire State-palotát két oldalról a Fifth-Avenue és a 34. ucca határolják. Ezeknek forgalmát semmiféle sem lehetett akadályozni, a járdára semmilyen anyagot sem lehetett lerakni. Pedig volt idő, amikor egyszerre 5000 munkás építette, akiknek megállás nélkül kellett szállítani az anyagot. Minden pernyi késedelem 30 dollárt jelentett. Egyszerű a biztosítási díjak, az adók stb. napi 10.000 dollárra rúgtak hát nem lehetett a „majd csak lesz valahogy” alapszóra helyezni.

És 58.000 tonna acél, 10 millió téglá, 200 ezer köbláb kő, napi 5000 zsák cement, 300 zsák mész, 450 köbméter homok és egyéb anyagok szállítása minden fennakadás nélkül a legsimábban folyt le. Az anyagok ilyen roppant tömegének szállításához szükségessé vált, hogy teherautók pernyi pontossággal érkezzenek és induljanak. Szinte minden pillanatban 100 teherautó volt utban az építkezés felé. És ezeknek nem volt szabad sem kézni, sem szelni, hiszen lerakódásra csak nagyon kis hely állott rendelkezésre.

Aztán még egy és látszólag sokkal nehe-

RAGYOGÓ BÁLI ÉJSZAKA

volt az Izraelita Jótékony Nőegylet
műsoros táncestélye

Tündérmesébe illő varázslat —
Pazar estélyi toalették — Bra-
vuros műsor — Szellemes prologus — Utazás a föld körül — Előkelő közön-
ség a mulatságon — Az agilis rendezőség

Tündérmesébe illő varázslat történt ma éjjel Aradon! Mintha egy éjszakára visszaadta volna a sors az aradiaknak a gond nélküliséget, a jókedély ragyogó köntösét, mintha a boldogság és öröm a Fehér Kereszt nagytermében ülte volna nászát. Derűs és pazar hangulat lett ma éjszaka urrá az Izraelita Jótékony Nőegylet műsoros táncestélyén.

Jótékony lelkek féltő gondosságával volt megszervezve és felépítve minden, ami az estélyel közvetlen kapcsolatban állott. Már a kora délutáni órákban megkezdődtek a nagy előkészületek: A Fehér Kereszt nagyterme egészen megváltozott, barátságos arcúval fogadta a bál ragyogó közönségét. A hatalmas színpad háttérében harmónikus kék drapéria

Utazás a föld körül egy kitünő revü keretében

Reflektor, gong... A színpad elsötétül. Volkman-walzer hangjai csendülnek fel. A kitünő dr. Ungár Imre stílusos vezetése alatt fegyelhözött zenekar játssa a nyitányt. Majd megjelenik a színen Pichler Magda és elmondja dr. Fuchs Albertnek a műsört végig kísérő, ötletes prologját. Ez a temperamentumos, kedves cicerone fog elvezetni bennünket a földközi vándorlásra, hogy néhány élvezetes órán át beleéljük magunkat a globe-trotter színes életébe. Nem kell sem utlevél, sem vízum! A reflektor kigyullad és — egy fonóban vagyunk. Érdekes román melódiák. Vanu Olympia énekel: Brediceanu Polychroniade dalait adja elő nyugodt, biztos modorában. Iskolázott hangja van és művészi élvezetet nyújt a közönségnek. A leányok táncra perdülnek Sepeteanu Lucia és Vanu Olympia vezetésével.

Kedves kalauzunk tovább vezet. Második stáciánk: magyar föld. Szól a cigányzene. Iskolás leányok üde kacagása kíséri: Az intézetből szöktek meg, hogy cigányt halljanak játszani, magyar nótát énekelni; Reisfeld

zebb problémát kellett megoldani az építőknél. Hogyan szállítsák a magasba gyorsan és fennakadás nélkül ezt a roppant anyag mennyiséget? Az építkezésekhez használt rendes teherszállító csak 750 kilót szállítottak percenként harmincméteres emelkedéssel. Pedig a magasban 700 köbműves, 250 ács és a szerelők százai dolgoztak egyszerre! Gyors és nagy teherszállításra volt szükség.

Mérnököket küldtek a Nyugat mély rézbányáiba, hogy tanulmányozzák az ottani gyors teherszállítókat. És ezeket a lifteket alkalmazták. De ember soha nem mert utazni rajtuk, hiszen a zuhanó testnél is gyorsabban repültek az emeletek között. Mint ijesztő, nesztelen fantomok percenként 430 méteres emelkedéssel és egyszerre 1500 kilót szállítva rohantak ezek a liftek. Az érkező teherszállítókat pillanatok alatt átrakták ezekben a „sasokba” és máris repültek fel a magasba.

Amíg az első ötven emeletet építették, az ucca zsvaiati messze tulharsogta és elnyomta az építők lármája. Gőzkalapácsok, léghalapácsok, villamos szegcselők a pergőtűz rémületére emlékeztető lármat csaptak, úgy hogy életveszélyes volt a kocsitra merészkedni. Lehetetlenség volt meghallani az autótülkülest, vagy a villamosok csöngetését.

Most már újra az ucca az ur. Már csak belül dolgoznak. Beillesztik a csőereket, a drótlédegeket. Építik a válaszfalakat, öntik a kőpalotkat, készítik az expressz-lifteket. Ezek egyedül 3 millió dollárba kerülnek! De a szállító cég azt állítja, hogy a 64 lift a gyárnak 9 millió dollárba kerül. A 6 millió veszteséget majd más munkákon behozzák.

Mert itt is új problémák előt állanak. Huszonnégy liftet egy perc alatt kell felküldeni a hatvanadik emeletre. És csak a nyolcvanadik emeletig tudtak folytatódni a liftházakat építeni. Itt áll kell szállni a feljebb igyekvőknek.

emelte a helyiség meglátását. Kilenc óra előtt néhány perccel érkeztek meg az első vendégek. Mintha ez lett volna a jeladás a város előkelő társadalmának megmozdulására.

Mosolygó arcok, jókedélyű emberek, mindenfelé. A zenekar még rá sem zendített a nyitányra, amikor már mindenki érezte, hogy az Izraelita Jótékony Nőegyletnek az idén is nyert ügye van, ez a bál viszi el az elsőbbséget az ideai farsangban. És így is volt. A bravúrosan megválogatott műsört követő táncnál bontakozott ki a hangulat a maga nagyszerűségében és folyton ivelt fölfelé a kora reggeli órákig, amikor a mesebeli kakasszó visszaszólította a mulató embereket egy menyországból a prózai életbe.

Baba ajkáról. Nagy sikert aratott Messner Manci és Szida Lázár tüzes szőlőtánc.

Eredeti és érdekes volt a modern és a régi Bécs találkozása Grinzingben. Az ifjuság ma is Strauss varázsos keringőjére táncol. A bécsi erdő meséje ölt alakot a négy kis kobold táncában. Friedmann Elziska, Kánya Kató, Löwenstein Bözsi és Tihanyi Annuska megérdemelt sikert arattak.

Olaszország két művészi könnyedséggel előadott dal színyen lebbent elénk. Sepeteanu Virginia megjelenésénél csak a hangja volt lebilincselőbb.

Páris, a tánc, a vidámság városát, elragadóan szimbolizálta Szerényi Kató Harlemin-tánc. Majd Londonban fogtuk a jazzt. Salgó — Fagyura — Lammert — Nádas-jazzt még Londonban is meghallgatnák szívesen.

S most jön a végállomás: Amerika, a szabadság hazája, ahol a szabadságot a felszabadult nő szimbolizálja. Barbara Iris plasztikus mozdulataival, excentrikus megjelenésével, hatalmas tetszést keltett. Ismét Aradon vagyunk... Most kezdődik a tánc, mutassuk meg, hogy Aradon is tudunk mulatni, sőt! talán csak itt tudunk igazán! A műsor fényesen sikerült. De nem csoda. A színpad mögött ott állt a mesebeli tündér, akinek varázspálcája teremtette elő az egészet, kezdve a függönytervezéstől, az író és rendező nehéz művészi idegmunkájáig. Dán Oszkárné, akinek az est sikerét elsősorban köszönhetjük. Ebben a szép sikerben nem kevésbé részes dr. Fuchs Albert, akinek szellemes, ötletes prologja tartotta össze és fűzte csillogó láncá az Izraelita Nőegylet tea-estjének nivós, sok derűt, örömet fakasztó „Földközi utazását”.

A rendezőbizottság és az előkelőségek

A műsor után következett a tánc, amely a reggeli órákig tartott. Lent a Fehér Kereszt bányában cukrászda várta a közönséget, melynek Schreyer Viktorné vezetésével a következő hölgyek szorgoskodtak: Reusz Miklósné, Sándor Béláné, özvegy Halpern Miksáné, dr. Tolnay Jánosné, Bing Hugóné, dr. Goldschmidt Lipótné, Blum Árpádné és Vértés Melinda.

A kitünően sikerült műsoros estélyt egy három tagú bizottság rendezte, amely hihetetlen munkát végzett és amelyet az est sikeréért jórészt illet elismerés. A bizottság elnöke a fáradhatatlan özvegy Grosz Józsefné volt, a tagok pedig Mairovitz Emilné és Münz Mártonné.

Az estélyen megjelent előkelőségek közül megemlítjük: Constantinescu ezredes, Iovanovici őrnagyot és nejét, Lutai Cornel dr. polgármestert, dr. Moga Romulus

Asszonyok, Leányok!

Gyorsan és pontosan elsajátítható
Varró és szabászat tanfolyam nyílt meg.
Videkiek bennlakók felvételnek gondos felügyelet mellett.

Probst Dezsőné Arad, Str. Eminescu 6. (Deák F.-u.) II. e., udvari feljárat.

Erdélyiek kényelmes otthona HOTEL ESPLANADE

Budapest, Zsigmond-utca 38-40.

Lukács-fürdővel szemben.

Központi fűtés. — Hideg-meleg folyóvíz. — Éttermünkben kitűnő konyha. — Polgári árák. — Teljes pensio. — Egyégyes szobák 3 P.-től. Kétágyas szobák 8 P.-től.

Szíves pártfogást kér: **Erczmann Izidor** tulajdonos Erdélyből.

rendőrkvésztort, báró dr. Neuman Károlyt és nejét, dr. Parecz Béla parlamenti képviselőt, Paunescu ezredes és nejét, dr. Velcsov Géza alpolgármestert, Vlad Sándor nyug. tábornok, kamarai képviselőt, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnökét.

Névsor a megjelent hölgyekről

Koch Dánielné, dr. Frommer Alfrédné, Jellinek Józsefné, Révész Miklósné, Münz Mártonné, Mairovitz Emilné, Salgó Lili, Lévai Adolfiné, özv. dr. Barbara Severné, Kovács Miklósné, Kerpel Izsóné, Grünberger Lajosné, Plesz Gyuláné, Szücs F., Vilmosné, Tenner Józsefné, Domán Sándorné, Schwarcz Herminé, dr. Róna Jenőné, R. Hegedüs Bébi, Kovács Ili, Deutsch Arturné, Stern Guláné, dr. Vajda Ivánné, dr. Vágvölgyi Lajosné, özv. Rényi Lajosné, Blum Árpádné, Luklaub Ádámné, Kohn Lajosné, Kornis Ödönné, Kornis Árminné, Sándor Béláné, Sugár Károlyné, Breier Józsefné, báró dr. Neuman Károlyné, Fuchs Arnoldné, Chilevitz Rózi, Kepes Józsefné, Kepes Márta, Scharstein Jakabné, Scharstein Eli, Schillinger Andorné, Kotzander Ignázné, Fisch Gini (Zágráb), Braun Jenőné, M. Német Maca, Stauber Józsefné, Kornis Árpádné, Surhoff Gréte, Grüner Hilda, Grüner Elza, dr. Parecz Béláné, Győző Gyuláné, Bornstein Sándorné, dr. Kupfer Miksáné, dr. Kovácsné, Zimmermann Árminné, Lányi Izsóné, Adler Dánielné, Pichler Sándorné, Weisz Cecill, özv. Székely Salamonné, Weitzen Aladárné, Schreyer Viktorné, Hajós Árpádné, Hajós Anna, Vajda Bertalanné, Weisz Ilus, Fodor Miksáné, Stern Rózi hegedűművésznő, dr. Roth Marcellné, dr. Szalai Vilmosné, Iovanescu őrnagyné, Faragó Magda, Schwarcz Józsefné, Schillinger Imréné, Belgrader Lili, Schwarcz Milli, Schwarcz Károlyné, dr. Ujhelyi Józsefné, dr. Zettel Lajosné, Deutsch Klári, Pintér Janka, dr. Köves Lászlóné, Köves Mancika, Seidner Ernőné, Schillinger Jánosné, Apponyi Gyuláné, Szabolcsi Árminné, Schwarcz Józsefné, Ney Istvánné, Fischer Miksáné, dr. Goldschmidt Lipótné, Goldschmidt Lajosné, Weinberger Baba, Reismann Jenőné, Fodor Ella, Seidner Ernőné, Bárony Andorné, Weisz Istvánné Horváth Lajosné, Fodor Ignácné, dr. Fuchs Albertné, Becker Vilmosné, Grünstein Árminné, Lakatos Aladárné, Guttmann Aladárné, Reitzer Ella, Herstein Izsóné, Pili Gézáné, dr. Brasch Jenőné, Kvekszilber Béláné, Kvekszilber Manci, Beron Erzi, Reich Kata, Reich Ella, Jakobovits Jenőné, dr. Goldzieher Albertné, Goldzieher Hédi, Góth Erzi, Faragó Böske (Györök), Überall Jánosné, Wiesel Jenőné, Schwarcz Hugóné, dr. Stauber Andorné, dr. Székely Lajosné, Káin Imréné, Bock Hermanné, Kornis Mártonné, dr. Haber Józsefné, dr. Löwinger Miksáné, Stern Ibi és Helén (Curfici), Friedmann Lulu, Friedmann S. Józsefné, dr. Kurzer Károlyné, dr. Falus Lajosné, Flagyó Baba („Miss Bánát” Lippa), Moskovitz Zitta, Moskovitz Józsefné, Mandel Edéné, Friedmann Imréné, Meer Duci, Nádor Titi, Nádor Józsefné, Paunescu ezredesné, Constantinescu ezredesné, Éliás Adolfiné, Éliás Lili, Schwarcz Béláné, Darvas Maca, Hajnal Babi, Hajnal Morné, Schwarcz Józsefné, Surányi Kató, Károly Sándorné, Belgrám Manyi és Kató, Novák Kornélné, Rappaport Miksáné, Rappaport Brunhilda, Rényi Tiborné, Jahl Maresi, Ghenger Árminné, Chilevitz Rózi, Chilevitz Márkné, Feinkuchen Manóné, Huppert Fülöpné, Juhász Mártonné, Moscu Jenőné, Halpern Aranka, Atzél Ferencné, dr. Rác Sándorné, Seidner Jutka, Eizikovits Ella, Ábrahám Simonné, Berger Zsófi, Weiszberger Klári, Halmos Böske, Halmos Dezsőné, Epstein Sári és Epstein Béláné (Nagyvárad), Schwarcz Józsefné, Menczer Imréné, Schwarcz Ernőné, Szerényi Károlyné, Csillag Lajosné, Kardos Jenőné.

Felnöttek hangpróbája az óvodában

Az Aradon alakulóban levő magyar dal- és tánc-csoport humoros toborzóján

Ma találkoztam néhány feliedezésre váró tehetséggel.

Magyarozatul előbb ideiktatok egy kis hirdetési szöveget:

Jóhangu, jómegejelenésű énekesmőket és énekeseket bel- és külföldi turnéra keresünk. Jelentkezés hangpróbára szombaton és vasárnapon délben 1—2 óra között a Szabadság-tér 21. szám alatt, Friedmann-ovónban.

Természetesen pontos voltam. Azt nem mondhatom, hogy én jöttem elsőnek, mert többen már türelmetlenül elszobáztak, amíg bejutottak a bíráló bizottság elé, amely állott Gellért Pál karimesterből, mint szakértőből és dr. Nyíri Ödönné, Pataki Eliz asszonyból, aki a hirdetést közzétette. Az orientáció szempontjából hamarosan megtudom, inéért gyűltünk ilyen szépen egybe. Dr. Nyíri-Pataki Eliz ugyanis némi pironkodással vallja be, hogy színház nélkül nem tud élni. Vagy egy kis égetni való pénze, amit nem sajnál kockáztatni, hogy magyar dal- és tánc-csoportot alakítson és ezzel bebarangolja előbb Erdélyt, Romániát, majd át lépje a határt is.

Szép az ötlet, szép és most lássuk az anyagot. Négy nő mindössze, valamivel több férfi. Betartották az udvariassági formákat. Előbb a nőkkel végeztek. Kerek kislány mosolyoz a zongora mellett. A Mossóczy-telepről való. Régebben a színháznál volt, de elküldték. Természetesen nem azért, mert hangja van. Ide azonban említett jött. Hát lássuk, Rosszajú lennék, ha azt mondanám, hogy nem tud. Kórusba megjárja, de így szólóbal Attól félttem, hogy Gellért kapit nyomban elhagyja zenei türelme. De ellenkezőleg, még bátorította. Megalkuvó lélek: A kis gömbölyű általában megfelelt. Ugy ment a helyére, mintha holnap ó játszaná a Csodabárban a primadonnaszerepet.

A szokás hatalma diktálta azt, hogy a „helyére megy”. Mert ne felejtjük, hogy óvodában vagyunk. Körben a szobában alacsony gyermekkezek. Ezeket kuporodtak a jelentkezők. A falakon bájos gyermekképek. Kis törpe mosolyog egy helyütt, amiut egy nagy gombán csücsül. Szavamra mondni, amikor a következő hölgy odairbent a zongora mellé, úgy vet-

tem észre, még inkább elmosolyodott. Bevallom, a libbenés egy kis túlzás. Helyesebb lenne, ha azt irnám: gördült. De hiszen, ez az ő baja, a fő, hogy énekeljen. Először egy tangót akart, ám végül is egy magyar nóta mellett döntött. Amint kijelentette, az jobban passzol az egyéniségéhez. Vajjon a magyar nóta is gömbölyű?...
A hogy mondani szokás, küssé el van fogódva. Ambar nincs minden hang híján. Nem akarja sehogysem kibyitni a száját, pedig tele van aranyfogakkal. Legelőbb ezzel hencsejen. Gellért arra kéri, hogy skálázzon. Értelmetlenül néz reá. Látszik, hogy nem tudja, mi fán terem. Megkérdem:

— Nem tanult skálázni?
Válasza gondolkodóba ejtett:
— Nem, a férjem nem engedte...
Bölcs férj. Ő biztosan tudja, hogy miért.
Énekelt még Dávid Edith is. Az egyetlen komolyhangu jelentkező. De hagyjuk a nőket, hiszen itt áll egy csizmas atyafi. Kófaragó, ám ma már nem tesz nek sarkövet a halottak feje fölé. Nincs munka, bántában énekelni szokott. Itt azonban peche van. Ezy hang nera sok, azonban annyi sem csuszott ki a torlán. Ő volt a sutlogó bariton. Az utánakövetkező már több sikerrel operált, igaz, hogy magyar dalcsoport alakulására jött el, de ez különben mindegy. Eivégre a művészet internacionális. Személyi adatainál kiderül, hogy diák. Párisban jár valami technikai iskolára. Nem mulasztja el az alátámasztását:

— Parlez vous français?
Az első „oui”-ra elcsendesedett. Neki is volt hangja. Kicsi ugyan, de kellemetlen. Amikor énekelt, befogta a fülét. Őszinte véleményt adott önmagáról, szorította az éneket. Gellért kapl végül is fászlótt:

— Ne szorítsa a hangját...
Mentegetőzve felelt:
— Nem én szorítom, hanem a gallérom...
Volt, aki elhalasztotta a próbát holnapra. Táncolni ma még nem kellett. Te jó Isten, ha az a gömbölyűded hölgy még táncolt is volna. Jelzem, ez még talán jobb, mert a táncot — legalább nem hallja az ember..

TARJÁN.

Nagyszerűen sikerült az IPAROS OTTHON

táncos teaestélye Zsufolásig megtelt az Iparos Otthon díszterme — Derűs hangulat uralkodott az estélyen

Reggelig tartott a tánc

Fényesen sikerült táncos tea-estélyt rendezett ma este az Iparos Otthon vezetősége az Otthon összes helyiségeiben. Már a kora esti órákban nagyszámu előkelő közönség töltötte meg a sátrakkal és asztalokkal teli nagytermet és vidáman telt el az este, egészen éjfélig, a mikor a táncolni vágyó itjuság követelte jogait. Az estélyen megjelent báró Neuman Károly és Zima Tibor. A táncot Moga Romul dr. rendőr-kvesztor nyitotta meg. A látóságok közül megjelent Dolga Mircea is, az Ipartestület titkára. A sátrakban szorgoskodó hölgyek a következők voltak:

Hölgyek a sátrakban

Teasátor: Braun Samuné vezetése mellett: Martini Jánosné, Pepoli Viktorné, Fülöp Ella, Töröcsik Istvánné, Riegler Mancsi, Faragó Böske és Demeter Olga. Buffet: Reinhart Gyuláné, vezetése mellett: Glück Józsefné, Oravetz Antalné, Sztojka Kálmánné, Baricz Máténé, Bartl Jánosné, Lovasberényi Árpádné, Freimann Józsefné, Pezsgősátor: Zombory Gyuláné vezetése mellett: Zombory Piri, Reinhart Dudi, Dukász Lajosné, Hirsch Jenőné, Top Mihályné. Cukrászda: Assael Károlyné vezetése mellett: Fodor Józsefné, Assael Elza, Fodor Böske, Hülyer Mihályné és Wild Ferencné, Borsátor: Fock Gáborné vezetése mellett: Baranyi Ferencné, Tóth Jánosné és Wohlmutth Jánosné. Fekete-kávé: Kőszeghy Emilné vezetése mellett: Bartel Ernőné és Nagy Károlyné.

A táncos tea-estély főrendezői Reinhart Gyula, az Iparos Otthon elnöke és Bakács Miksa voltak, míg a rendezői gárda a következőkből állott: Olariu Iustin, Glück József, Pápai Lajos, Tóth János, Fock Gábor, ifj. Nagy Károly, Illyés István, Baranyi Ferenc, Kőszeg-

ghy Emil, Bartel Ernő, Zombory Gyula, Székely Béla, Kun József, Assael Károly, Engelhardt Ferenc, Varga Kálmán, Halmos Gyula, Braun Samu, Mihály László, Baricz Máté és Hülyer Mihály.

A megjelent hölgyek névsora

A megjelent hölgyek névsorát a rendezőség a következőképpen állította össze:
Tóth Károlyné, Szirbusz Vazulné, Molnár Olga, Molnár Kálmánné, Pápay Lajosné, Pribán Katalin, Gásza Emilné, Papp Izidorné, Papp Baba, Nyársi Sándorné, Bogtscha Gyuláné, Kiss Jánosné, Mandl Józsefné, Mandl Margit, Varga Kálmánné, Bura Bözsike, Szeredi Gyuláné, Demeter Olga, Posta Ida, Demeter Lajosné, Weisz Siegfriedné, Konczek Lajosné, Wohlmutth Jenőné, Rózsa Nándorné, Engelhardt Gézáné, Opitz Baba, Opitz Nusi, özv. Máris Istvánné, Szeredy Gusztávné, Wild Ferencné, Assael Elza, Mihalek Margit, Mihalek Lujzi, Orbán Jánosné, Orbán Ida, Vatula Józsefné, Vatula Boris, Bura Istvánné, Bura Ilonka, Návrády Edéné, Engelhardt Ferencné, Magyar Józsefné, Mager Vili, Varjas Istvánné, Schneider Adoliné, Neumann Louci, Erdős Istvánné, Boros Szabó Zsigmondné, Fauszt Sándorné, Fauszt Ilonka, Lorencz Vilmosné, Fleiszig Lipi, Molnár Istvánné, Schwartz Jenőné, Nagy Etus, Nagy Mihályné, Varjas Imréné, Sternlicht Manoné (Timisoara), Román Emma (Makó), Schrod Magda, Tóth Erzsébet, Rozenberg Böske, Rozenberg Mihályné, Rózsa Ferdinándné, Fejes Méri, Fejes Imréné, Moskowitz Izidorné, Olariu Iustiné, Rózsa Béláné, Kohn Boriska, Köteles Istvánné, Bloch Károlyné, Csokán Ernőné, Csokán Kálmánné, Opitz Józsefné, Pollák Ferencné, Pollák Böske, Sztrzalka Jánosné, Molnár Gabi, Molnár Gé-

FODOR GYULA hatvan éves

Hatvanadik születésnapja alkalmából bensőséges ünneplésben részesítették tisztviselői az Aradmegyei Takarékpénztár R.-t. nagymultu vezérigazgatóját

A város és a megye társadalmának és közgazdasági életének egyiformán bensőséges eseménye Arad legrégebb, jelenleg fennálló pénzintézetének, az Aradmegyei Takarékpénztár R.-t. illusztris vezérének ünnepe. Az aradi pénzpiac vezérének doyenje, Fodor Gyula vezérigazgató ugyanis ma ünnepelte hatvanadik születésnapjait. Ebből az alkalmából a nagymultu aradi pénzintézet igazgatóságának és tisztviselői karának tagjai, Tausk Ernő igazgató vezetésével felkeresték Fodor Gyula vezérigazgatót és a legmelegebb szerencsekívánságaik tolmácsolása mellett, meleg ünneplésben részesítették. Az üdvözlő innepi beszédében Tausk igazgató tolmácsolta az igazgatóság és az intézet tisztviselői karának szeretetét, melyet az ünnepelt megfogadott.

Fodor Gyula vezérigazgató, aki ma már a negyvenharmadik éve áll a nagymultu aradi pénzintézet szolgálatában, egészen fiatalon, 17 éves korában került az Aradmegyei Takarékpénztár kötelékébe, ahol hamarosan fölismerették kiváló képességeit, amelyek mindenkoron rendkívüli szorgalommal és alapos tudással párosultak. Tisztviselőtársai közül csakhamar kiemelkedve, az Aradmegyei Takarékpénztár titkári pozícióját töltötte be, körültekintő koncepcióval és fáradhatatlan agilitással. Az intézet egykori vezérigazgatójának, Ring Gézának oldalán, alkalma volt megismerni a szolid és minden vonatkozásában korrekt bankvezetés egyetlen reális módját, ám a vezetés gyakorlati kötelezettségei nem akadályozták meg abban sem, hogy élénk tevékenységet fejtsen ki a közgazdasági irodalom területein is. A financiális élet eseményeire vonatkozó és problémáiba vágó értékes cikkei már akkor az Aradi Közlöny hasábjain jelentek meg és ezek a cikkek mindig mély tudásról, éles szemről és vezetésre való rátermettségről tanuskodtak. Az idők folyamán Fodor Gyula igazgatói címet kapott, majd Ring Géza nyugalmabonulása után, az igazgatóság elismerése és bizalma őt hívta meg erre az előkelő pozícióra. Az Aradmegyei Takarékpénztár R.-t., amelyhez tehát a ma ünnepeelt vezérigazgatónak egész élete-munkája fűződik, már a régi Magyarországon is az volt, aminek az impérium-változás utáni idők Erdélyében maradt: a tökéletesen megalapozott pénzintézet mintaképe, mely joggal és büszkén ékeskedik a korrekt és konzervatív vezetés mellett a százszázalékos megbízhatóság hírnevével. E dísz megszerzésében és megőrzésében a kiváló elődök után, oroszlanrésze van a ma ünnepeelt Fodor Gyulának.

Az aradi bankvezérek doyenje ma is a régi aktív, gondos és körültekintő vezető, aki fáradhatatlanul áll a virágzó intézet élén. Mi, amidőn az igazgatósága és tisztviselőikara által egyiformán törtéut ünnepeletésén a napi események rohanásában egy pillanatra megállva, magunk is a legjobbat kívánjuk, osztatlan kifejezői vagyunk egyben annak a szeretetteljes érzésnek, amellyel egész Arad társadalmá fordul a hatvanéves Fodor Gyula bensőséges ünnepe felé.

záné, Bene C. Emilné, Gurilion Baba, Scheer Jakabné, Scheer Malvin, Bauer Rezsín, Czudar Ili, Czudar Böske, Czudar Istvánné, Kovács Mancsi, Rozenberger Irén, Zilberstein Blanka, Rozenberger Samuné, Katona Kató, Bodos Anrus, Guidár Paula, Varga Kálmánné, Szabó Jolán, Zombory Gyuláné, Zombory Piri, Grünbaum Ilus, Grünbaum Vilmosné, Maigart Imréné, Belarka Pálné, Eckel Rózsi, Kolli Lajosné, Kolli Irén, Jancun Mancsi, Jancun Miklósné, özv. Varga Vilmosné, Kornett Péterné, Kun Józsefné.

A kora hajnali órákig tartott a legjobb hangulatban az Iparos Otthon javára rendezett táncos tea-estély, amelynek résztvevői egy nagyszerűen eltöltött este emlékével távoztak. A sikerért teljes elismerés illeti meg a rendezőket, amely fáradhatatlanul dolgozott.

Aradváros nyugdíjasainak segélyezéséről tárgyal a tanács

A tanács csökkentheti a színház előirányzott bérösszegét — A tizenhatodiki tanácsülés fontos tárgysorozata — Lutai dr. polgármester nyilatkozata

Ma délelőtt ülést tartott a város permanens-bizottsága, amely megállapította a legközelebbi tanácsülés programját. Elsősorban elhatározták, hogy a tanácsülést január 16-án és 17-én tartják meg. A programponthoz nagyrészt azok alkotják, amelyeket a legutóbbi ülésen nem tárgyaltak le. Szerepel többek között egy városi mérnök kinevezése, a megyei főmérnöki állásba került Filip Ágoston helyére. A legnagyobb fontossággal két kérdés bír: a nyugdíjasok ügye és a színházi bér problémája. Ezen a tanácsülésen kell eldönteni, miképpen segítenek a városi nyugdíjasok helyzetén. Ugyanezkor döntenek a Szendrey Mihállyal kötendő szerződés kérdésében is.

A színházi szerződés ügyében ma beszélgetést folytatunk Lutai Cornel dr. polgármesterrel, akinek megemlítettük, hogy a magyar tanácsstagok interpellálni szándékoznak, amiért a százezer lejre kontemplált bért a permanens-bizottság 200.000 lejre emelte fel. A polgármester a következőket mondotta:

— A tanácsnak jogában áll az előirányzott összeget csökkenteni. A permanens-bizottságnak azonban ezt az összeget kellett bevenni a szerződésbe, miután ennyi szerepel a költségvetésben is a színházi bér címén jött jövedelemnél. Konzekvensnek kellett tehát lennünk. De ha a tanács elhatározza, semmi kifogásunk nincs a bér csökkentése ellen.

Magyarország még mindig Kina mellett fekszik

a senegáli francia kultur-misszionáriusok szerint

Megdöbbentő tudatlanság a gyarmati oktatásban — Hogyan vált a néger mechanikus korunk Tissot-jává — Egy Aradról elszármazott ur érdekfeszítő cikke az Aradi Közlönyhöz

Az alábbi érdekes kulturdokumentumot egy ismert aradi ur küldte nekünk, aki évekkor ezelőtt Aradról származott el Lyonba és azóta már a francia állampolgárságot is megszerezte. Az éles szemre valló megfigyelés megdöbbentő megvilágításba helyezi a Grande Nation elfogultságait és azt a módszert, a mellyel kulturában részesítik a francia gyarmatok színeseit.

Lyonból jelentik: Az ember sok mindent megtanul itt, amiről eddig fogalma sem volt. Mi, szegény keletiek, kissé elmaradtunk a világtól és a legcsodálatosabb az egészben az, hogy ezt egy színes állampolgár-társamtól kell megtanulnom, aki félig-meddig kollegaszámba is megy, lévén ugyancsak a Clermond-Ferrandi „Michelin-Gummi-Művek” alkalmazottja, művezetői minőségében. Mind a harminckét fogát egyszerre villantja ki abban a nyájas, jóindulattól sugárzó mosolyban, mellyel naiv tudásom egyes megnyilatkozásait szokta fogadni, ha néha elbeszélgetünk a világ sorsáról, de nem sajnálja a fáradságot sem arra, hogy sötét tudatlanságban tévelygő ismereteimet lehetőleg korrigálni siessen. Ez Ben Jusuf, a Michelin-Művek kapuciner-szinű, késői humanistája.

Miről esobog a francia kulturforrás Senegálban...?

Ben Jusuf igazi néger jószívűséggel viselkedik rajtam keresztül az egész magyarság iránt s ezt nem késik akkor juttatni kifejezésre, amikor csak lehet. Igaz ugyan, hogy közülünk kevesen tudják tényleg felmutatni a Saint Louis de Senegal-beli francia gyarmati középiskola díszes bizonyítványát, mint amivel Ben Jusuf dicsekedik lépten-nyomon, de annyi bizonyos, hogy ez a kitünő senegáli intézmény valóban az új ismeretek dus forrása lehet, amely egy minőségileg, mint mennyiségileg valósággal elkábítja a gyanútlan idegent.

Dehát erről igazán és szívből csakis a Jusuffal lehetne elbeszélgetni, egy-egy jó pohár (hamis) Beojolaise mellett.

— Tulajdonképpen a magyar és a német nyelv között semmi különbség nincsen, — je-

Amiről mi nem tudunk semmit...

Nem, ezt nem akartam látni. Ezzel szemben a senegáli tudás-forrás kincsei közül, a Jusuf kollegával kimélyített barát kapcsolat-

im során a következő értékes francia gyarmati tudományos megállapításoknak jutottam birtokába:

— A magyarok rendkívül ügyes csirketolvajok. Vannak törzseik, amelyek sánta lovakkal kereskednek előszeretettel, más törzsek teknő-készítéssel, fakanál-faragással, üst-foltozással foglalkoznak. Ismeretes közöttük a lentette ki egy szép napon Jusuf. — Ez az ország, amely Chinával határos, tisztán a külföldi befolyások hatása alatt deformálta nyelvét...

Hüledezve néztem a tudós férfit, de ő nem zavartatta magát:

— Na igen, ez köztudomású, a Messer professzor sokszor beszélt már róka odalenn, Senegálban...

— Hol?

— Saint Louis de Senegálban. Akarja talán látni a diplomámat? ... zene és a jövőmondás művészete is.

— Edison, Wagner, Beethoven, Schumann, Mozart, továbbá Hindenburg, Rubens, Van Dyck, Herz, Marconi és még mások eredetileg francia polgárok voltak, akiket egyedül csak a velük született francia udvariasságuk készítette arra, hogy keresztneveiket azon népek keresztnevei közül válasszák ki, akik között — oly könnyen — híressé váltak.

— Columbus Kristóf vérbeli gascoguel

Dossziék, üzleti könyvek,
(speciális vonalzással is) **Kerpelnél.**

francia legény volt, aki a gascogneiakat jellemző könnyelműséggel, két ócska ladikért adta oda magát a spanyoloknak.

Jusuf szeme ragyog: ime, mit tudnak ők? És mit nem tudunk mi, szegények, akiknek nincs diplománk a senegáli tudomány-csarnokból...!

Ezekután csak természetes, hogy Senegálban elsőnek Costes és Bellonte repülték át az Atlanti-Óceánt. Na igen, valami Lindberg, meg a Hühnefeld, vagy a Byrd...? — igen, igen, ezek is próbálkoztak, de hát persze, csak kontárok maradtak, hiszen... A franciák után egyedül csak egy számottevő faj jöhet számlálásba; az a 300 millió zsidó, aki a világon szerteszórva él. Azt a tényt, hogy pl. Marokkóban, Szíriában és Palesztinában jelenleg több zsidó él, mint francia, egyedül csak arra kell magyarázni, hogy mint Franciaország hit alattvalói és több nyelvet beszélő, ügyes kereskedői, megbízást kaptak a franciáktól a gyarmati kereskedelem lebonyolítására és klépítésére...

És így megy ez az egész vonalon... Jusuf jóindulatulag vigyorog, megbocsájtólag magyaráz, derülten érzi fölényét velem szemben, amint friss agyának senegáli kincseit kirakosgatja hüledező értelmem elé. Különös lexikonokat, speciális enciklopédiákat lehetne megtölteni a francia kultúra senegáli csudabogaraival, ha erre valaki rászánná magát. Érdekes szórakozás lenne a mai humorra szomjazó világnak.

Nagyobb baj az azonban, hogy a francia gyarmati kultúra zászlóvivői a gloire szédületének mákonyait fogékony ember-agyakra oltják és egész generációkat mérgeznek meg hazugságaik értelem-tunkozó beállításával. Lehet-e szükség a tudás ilyen-fajtájú terjesztésére, akár Senegálban is?

Gondoljunk Jusufra, aki tud...

A francia gyarmatiügyi kultur-politika csodabogaraival szemelvényes, gondosan preparált gyűjteményét kölcsönvettem az én kapuciner-szinű Jusuf barátomtól és leírtam: hadd örüljenek neki Erdélyben is. Aki pedig a nyugati francia kulturfölelénnyel szeret beszélni, gondoljon a senegáli francia tudás-forrásra, a senegáli megzavart néger agyakra és az én Jusuf barátomra, aki ma is őszintén sajnálja, hogy annyira el vagyunk maradvány mi, szegény ázsiai macvarok, China mellett. Németországtól kissé balra... Dehát, Istenem: nem járhat mindenki a Saint Louis de Senegal állami középiskolájába...

Eddig hatvanhárom tisztviselői állást szüntettek meg Aradvárosánál

Készül az új városi szabályrendelet — A nyugdíjasok ügye

Lutai Cornel dr. polgármester nagy energiával dolgozik a városi szervezési szabályrendeleten, amelynek megalkotásával kapcsolatosan végrehajtja 1931. évre az előirányzott megtakarításokat és megállapítja az új tisztviselői beosztásokat. A polgármester még munkájának felével sem készült el, de máris nagyarányú megtakarításokat eszközölt. Így eddig 63 tisztviselői állást törölt el, amivel közel 5 és fél millió lejt takarít meg 1931-re Aradvárosnak. A további inkadrálás során szó van arról, hogy legalább még egyszer ennyi megtakarítást végezzen, ami az idei költségvetésre

nézve tíz-tizenkét milliós könnyebbitést jelent.

A leépítést főként a nyugdíjazásokkal kapcsolatosan hajtják végre. Azokra az állásokra, amelyeknek eddigi viselőit nyugdíjazták, a városi tisztviselőkből neveznek ki utódokat, ösztöndíjjal egyes állásokat és így szükségtelené teszik új tisztviselők alkalmazását. Főképpen ezért került a tűzoltóparancsnoki állásba Chera Florea polgármesteri titkár, akinek helyébe valószínűleg Vojticean Romul gépzemai tisztviselő kerül. Jac Jenő gépzemai aligazgató pedig — mint megirtuk — a gazdasági hivatal élére került, viszont jelenlegi állását nem töltik be.

Az aradi misszió bátor katonái

Látogatás a Szociális Misszió épületében — Akik szegénylik szegénységüket — Otthon az Aradra került szegény leányok részére — A leányklub akciója — Nyaralók a szegény betegeknek

felveszik a harcot a nyomor réme ellen

Ahol letörlik a szerencsétlenek könnyeit

Valamit azokról, akik csendben munkálkodnak, akik nem akarnak elismerést, nem pályáznak dícséretre, pedig munkakörük a legemberribb, legsürgetőbb, legégetőbb, amely elvégzésre vár — tevékenységük talaja a nyomorúság...

Szürkén, mereven áll a Perényi-uccában a Szociális Misszió épülete. Mintha nem is a szeretet, megértés és segíteni akarás tanyája lenne... Százán és százán keresik fel naponta ezt a hajlékot. A kapun sötétlik a Misszió fekete keresztje, ide mennek be egymásután azok, akik az élet fekete keresztjét hordozzák. Különböző embertípusok fordulnak meg itt: intellektuelek, olyanok, akik jobb napokat látnak, s most lerongyolódva, elöregedve, betegon vonszolják az életüket...

A missziós kereszt árnyékában

Természetesen a legnagyobb része azoknak, akik a missziókereszt árnyékába menekülnek — munkanélküli. A sokat emlegetett gazdasági válság húzta ki lábuk alól a talajt. Hosszu sorban jönnek egymás után segítséget, tanácsot, utbaigazítást, kenyeret és munkát kérni! A Misszió bátor katonáinak van merészségük felvenni a küzdelmet a nyomor egyre hatalmasabb, növekvő rémével. Ahol segítő kéz kell, van kezük, ahol vigasztaló szó kell, van szavuk, s ahol kenyér kell, munka kell, hát azt is szereznek, amennyire tőlük telik. De főleg szemükre van szükségük, hogy kikutassák, felkeressék a szegyenkező, rejtőző nyomort. Ez ad legnehezebb munkát a Misszió tagjainak. Egy detektív szimatával kell bírniok, hogy megtalálják azokat, akik szegénylik nyomorúságukat... De erre a megérésre szükségük van akkor is, amikor ki kell érezniök a segítséget kérők hangjából a hamis dallamot. Mert gyakran van dolguk szédelőgökkel, akik ki akarják használni az emberek jószívét könnyen szerzett pénzért... Leggyakoribbak az utiköltségkérők. De nagyon ritkán sikerül megtéveszteniök a Misszió tagjainak éleslátását. Nagy gyakorlatuk van már az ilyesmiben. Még ha teljesen indokolt a kérés, akkor is megváltják a jegyet és vonatra ültetik az illetőt.

Napközi otthont tart fent a Misszió 1918 óta, ahol a munkába járó asszonyok gyermekei nyernek elhelyezést. Itt kerestük fel Haller Józsa és Steinitzer Zseni urhölgyeket, a Misszió felkes, jóságos vezetőit. A Napközi Gyermekotthon működéséről Haller Józsa mesél:

Cselédotthon

— Bizony, ma inkább csak a munkanélküliek gyermekeivel foglalkozunk itt. Ma már nem munkába mennek a szülők, hanem munkaalkalom után ácsorognak naphosszat...

Steinitzer Zseni bizakodó arccal, reménykedve számol be a Misszió terveiről:

— A Napközi Otthont minden körülmények között fenntartjuk. Azonkívül a börtönlátogatás megszervezését tüztük ki magunk elé. A börtönlátók szomorú lelki világába akariuk a javulás elhívetését hinteni. Itt átadja a szót egy halkszavú, de energikus tekintetű uriaszónynak, (névét nem engedni elárulni). Az uriaszóny lelkesen invitál:

— Jöjjön, megmutatom a Cselédotthont! Ez a legfontosabb tervünk az idén. Ideiglenes otthont akarunk nyújtani azoknak a szegény leányoknak, akik faluról jönnek be, hogy itt elhelyezkedést találjanak. Itt eltölthetik napjaikat és éjszakáikat, nem kell az uccán csatangolniok, amíg állást találnak. Azonkívül ingyenes állasközvetítéssel is foglalkozunk, s ha lehet, el is helyezük őket.

Tágas, világos, fehérre meszelt szobába vezet. Hat új vaságy áll egymás mellett. A sarokban szekrény. Majd átmenyünk a konyhába. Itt is példás tisztaság, villanyvilágítás, vízvezeték...

— Igen ám, de még sok minden hiányzik...

Nincs még a szükséges tőkénk hozzá. Pedig egy Cselédotthon létesítésének közegészségügyi szempontból nagy jelentősége van. Ezzel kapcsolatban megszervezzük majd a vasuti missziót is. Azonkívül egy ugynevezett Cselédkört is szeretnénk létesíteni, ahol a leányokat vasárnaponként összegyűjtjük és lelki vezetésüket át vesszük.

Most Haller Józsa szól közbe:

— No meg még egy szegényház is elkélne Aradon... — itt megáll és felsóhajt. A mai viszonyok között...

Jóság a börtön falai között

Ezek a tervek. Így dolgoznak továbbra is azok, akik már 14 éven át küzdöttek Aradon a nyomor ellen. De itt vannak még a fiatalok. Ezeknek nincs még olyan gyakorlatuk, képzettségük, tapasztalatuk, de tanulni, tudni akarnak, hogy segíthessenek.

A Katolikus Leányok Klubja németországi mintára alakul Erdély 34 városában. A külföldi szociális iskolák pótlására szolgál. Fiatal leányok a tagjai, akiknek főcéljuk a komoly belső önképzés. Minden évben kurzusokat tartanak valamelyik erdélyi városban, ahová minden leányklub elküldi legtehetségesebb tagjait. Ez egy ifjúsági némozgalom, kérem. Erre a célra rendezik a tezsurokat, hogy tanulhassanak, mert a társadalomnak komoly munkásokat akarnak adni. Ők is látogatják a börtönöket, s egy kis derűt, fiatalosgot, napsugaras tavaszt varázsolnak a szegényház lakóinak szívébe. Nekik is vannak terveik a jövőre.

— Egy nyaralót szeretnénk vásárolni valamelyik fürdőhelyen, ahol olcsón nyerjenek minden évben üdülést szegény, beteges, vagy irodákban agyondolgozott fiatal leánytagjaink. Sokszor azon mulik egy fiatal élet elvesztése, hogy nem mehet fürdőre, mert nem telik neki.

Mindnyájan azon fáradoznak, hogy tőlük telhetően tompítsák az emberek között dúló éledegettséget. Mert lehet segíteni, csak akarni kell! Az embereknek több szeretetre, akarásra és bizalomra van szükségük! Nekik van belőle elég és osztogatják is bőkezűen... Csányi Piroksa

Bélyeges — Hiányjegyzék szerint
L I C H T M A N N

Budapest, IV., Apolló-tér 5. — Magyar specialitások. Árjegyzék.

Meghalt Sztankovics Milos volt aradi tűzoltóparancsnok

Arad régi férfainak sora ma éjszaka ismét megritkult: hosszas szenvedés után elhunyt Sztankovics Milos, az aradi hivatásos tűzoltóság nyugalmába vonult parancsnoka. Sztankovics régi aradi szerb kereskedő-családból származott és gimnáziumi tanulmányait olyan nevezetes aradiakkal végezte, mint Fábián László volt főispán és Varjassy Lajos volt polgármester. Előbb több éven keresztül Péterffy ügyvéd irodájában működött, mint annak vezetője, majd a hetvenes években belépett az aradi önkéntes tűzoltókarba és mint titkár részt vett az ő és új tűzoltókar közötti viszály megszüntetésében. 1872-ben a két tűzoltókar fuzionált és az ő közbenjöttével megkezdődött a rendszeresebb testületi munkálkodás. 1892-ben választották meg városi tűzoltóparancsnoknak és 28 esztendőn keresztül vigyázott éber buzgalommal Arad tűzrendszere felett.

1920-ban, hetvenéves korában fávözött nyugalmába és azóta már régebben szervi betegség kínozta s főleg ez okozta halálát. Tevékenyen részt vett a tűzoltóság modernizálásában is és a megkezdett munkát utóda, Mihályovics Gyula tovább fejlesztette. Munkatársai hozzáférhetetlen, korrekt és kiváló tisztviselőnek ismerték. Sztankovics látta el az aradi görög keleti szerb egyház gondnokfi teendőit is. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Kelemen-tér 7. szám alatti gyászházban és azon részt vesznek a hivatásos és önkéntes tűzoltók, valamint Aradváros is képviselteti magát. Halálhíre széles körökben nagy részvétet kelteit.

Érettségire, magánvizsgára sikerrel előkészítenek tanárok.

Internátus Budapest, Sas ucca 15. Telefon: 193-26

Forrongás tört ki a vörös hadseregben

Rykov bukásának következményei — A szovjet megkezdte a pénzrendszer megszüntetését — „Az iparosság tiszta család”

Londonból jelentik: A Times értesülése szerint, Rykov bukása miatt, a vörös hadseregben forrongás tört ki. A kommunista párt vezetősége eljárást indított a kémiai ezred tisztszei ellen, akik a bíróság előtt kijelentették, hogy az iparosság tiszta család és jobb lenne, ha a folytonos hazudozás helyett, a nép élhelmezésének kérdésével foglalkoznának. A bíróság a tiszteket lefokozta.

Más jelentés szerint a szovjet megkezdte a pénzrendszer megszüntetését és különböző szövetkezeteket alapít, melyekben utalványok ellenében kapja meg a szükséges cikkeket a lakosság. Egyelőre azt Moszkvában valóstották meg, később azonban az egész szovjetre kiterjesztik a pénzrendszer megszüntetését.

Visszahívják a bucuresti-i német követet

Éles támadások Mutius német követ ellen — A tizenkét órakor kezdődő udvari ünnepségekre délután egy órára hívták meg a követet — Berlinben szándékosnak tartják ezt a „tévedést”

Bucurestiből jelentik: Mutius Bucuresti-i német követnek, mint ismeretes, hírlapi polémiaja támadt Gligore Filipescuval és az utóbbi az Epoca című lapjában éles támadásokat intézett a német követ ellen. Gligore Filipescu udvari befolyásának tulajdonították, hogy von Mutius az ujévi ünnepségek alkalmával déli 1 órára kiállított meghívót kapott, dacára annak, hogy az ünnepség 12 órakor kezdődött.

Berlinben ezt a tévedést szándékosnak tartják és azt vélik, hogy a román miniszterelnök, amely az affér kezdetén Filipescu ellen foglalt állást, most ezzel az iráshibával akarta a német kormány tudomására hozni, hogy von Mutius Bucurestiben maradását nem tartják kívánatosnak.

A lapok szerint von Mutius visszahívása befejezett tény.

H I R E K

Hétfői Ujság

Ez a címe annak a lapnak, amelyet ezennel minden héten, a vasárnapi munkaszünetet követő reggelen, átnyújtunk olvasóinknak. Már ujévi számunkban jelentettük, hogy újítást vezetünk be: egy napra se vonjuk ki magunkat az események regisztrálása alól és hétfőn is kiválóan szerkesztett, tartalmas lapot adunk, amelyben pontos képét nyújtjuk azoknak az eseményeknek, amelyek nem tekintik a vasárnap megszentelt pihenését és a világ fordulósában szüntelenül peregnék. Bejelentésünk január 12-én érik valósággá.

Hétfőn reggel bocsátjuk utárra hétfői lapunkat, amelyet minden előfizetőnk teljesen dímentesen, ajándékképpen kap házhöz hordva, a szokott kora reggeli időben.

Újításunkkal feljött még szorosabb lesz a kontaktus olvasóink és közöttünk, amelylyel élénk tanúbizonyságát kívánjuk szolgáltatni annak, hogy messzemenő áldozattól sem riadunk vissza akkor, ha arról van szó, hogy közönségünk igényei a legteljesebb kielégítést nyerjenek. Emellett azonban rá kell mutatnunk azokra az indító körülményekre is, amelyekből az *Aradi Közlöny* emez elhatározásának okát ered. Ajándékképpen adjuk hétfői lapunkat, feljött

távol áll tőlünk minden üzleti szempont, amely egy-egy ilyen újság életrehívását kísérni szokta.

Nem játszott szóval közre semmiféle anyagias cél, mert mi tudjuk, hogy a kereszténység magasztos ünnepnapja a vasárnap, amikor elpihen a munka zaja, hogy a rákövetkező reggelen újult erővel hangozzék fel újból.

És, ha mégis leülünk a pihenés eme szent ünnepén az íróasztalokhoz, akkor az parancsoló körülmény kényszerített reá, hogy az újságírás terén legutóbb már megtörtént a vasárnapi pihenés áttörése, a munkaszünet jelentőségének figyelmeztető kívül hagyása, amely hétfői lappéldányt bocsátott közre az aradi újságpiacra. Az olvasó nem tekinthet és emélfözve nem is lát az újságkiadások kullszái mögé, nyilvánvaló tehát, hogy jogos igényel lép fel velünk, az *Aradi Közlöny*vel szemben és elvárja, hogy 24 órára se maradjon tájékozatlanul, más információkra utalva.

Ezért érezzük szükségesnek, hogy mi is jelentkezzünk hétfőn reggel a megszokott, pontos tájékoztatásunkkal, megbízhatóságunkkal. Nyíltan, őszintén, magyaros egyenességgel tartuk fel a régi aradi lapok együttes kiadásában megjelenő *Hétfői Ujság*-ot megteremtő körülményeket, amelyek a közönség teljes kielégítése érdekében még a vasárnapi ünnepen is szerkesztőségbe szólnának bennünket. Az *Aradi Közlöny* mindig szeretete legiavát adta azoknak, akikért közel félévszázadon át harcolt. És amidőn most vasárnapunkat is feláldozzuk, azt is szeretettel tesszük a mi nagy családunkért: az *Aradi Közlöny* olvasóközönségéért.

— **Aradi meteorológiai jelentés.** Január 10-én: Hőmérséklet: — 4, 0 C. Légnymás: 762—763 mm. Nedvesség: 71—80 %. Prognózis: Január 11-re: Lényegtelen hőváltozás mellett nappal borult, kissé enyhe idő, kisebb havazással, derülési hajlammal.

— **VIDÉKI ÁRUSÍTÓINKAT** ezúton figyelmeztetjük, hogy a „Hétfői Ujság” címen megjelenő hétfői lapunkat a megszokott módon és időben küldjük.

Miklós herceg és a görög exkirály ma reggel Aradra érkeztek

A magas vendégek Székudvar környékén vadásznak — Holnap este utaznak el Aradmegyéből

Magasrangú vendégek érkeztek meg ma reggel az aradi állomásra. A bucaresti-i vonattal héttagú vadásztársaság érkezett, amelynek élén Miklós királyi herceg, a görög király és több előkelő bucaresti-i földbirtokos áll. A vadászatra jött Saulescu vadászati vezérfelügyelő is. — Miklós herceg kivánságára az állomáson nem volt hivatalos fogadtatás és egyedül Ciorgariu aradi vadászati főfelügyelő várta a magas vendé-

geket, akik még a mai délelőti folyamán továbbutaztak Székudvar felé, ahol kétnapos vadászat lesz. A vadászat holnap estig tart és abban előkelő aradi és aradmegyei urak is résztvesznek.

Miklós herceg társaságával holnap este Temesvárra utazik és a város környékén tölt el két napot vadászattal, majd Temesvárról egyenesen továbbutaznak Bucuresti felé.

Az aradi németek a Remarque-film ellen

A film levételét kérték a műsorról — Miután dr. Müller Vendel, a németiség vezére megnézte a filmet, visszavonta a kérést

Remarque világhírű regényének filmváltozata ma este bevonult az aradi Central-mozgó műsorába. Ausztriában és Németországban nagy botrányokat provokált a kiváló filmalkotás, miután a német nép a film egyes jelenségeinek tendenciáját magára sértőnek találta. A film bevonulásával kapcsolatosan tegnap délelőtt megjelent dr. Lutai Cornel polgármester előtt Müller Vendel dr. az aradi németiség vezére és arra kérte a polgármestert, hogy vegye le a Remarque-képet a műsorról, mert

az nagymértékben sérti a német öntudatot. A polgármester arra kérte a németiség vezérét, hogy a film sajtóbemutatóján vegyen részt és amennyiben még azután is fenntartja állítását, úgy hajlandó eleget tenni a kérelemnek. Müller Vendel dr. megtekintette a filmet, majd kijelentette, hogy annak színrehozatalát nem kifogásolja többé, mert nem lát abban németellenes tendenciát. Ezzel a hatalmas filmalkotás bemutatója elől minden akadály elhárult.

— **Az osztrák munkásság követeli a Remarque-filmet.** Bécsből jelentik: A szociálista Abend szerint az osztrák munkásság nem nyugszik bele a Remarque-film betiltásába. A következő hetekben kisebb csoportokban átrándulnak Pozsonyba, hogy megtekintsék a filmet.

— **Panaszok a személyazonossági igazolványok kiadása körül.** A személyazonossági igazolványok kiadása ma egész napon át folyt. Ezzel kapcsolatosan olyan panaszok érkeztek be a városhoz, hogy egyes fényképeszek a megállapított 34 lej helyett, 50 lejt kérnek két képért. Amennyiben ilyen eset előfordul, úgy az illetőnek jelentkeznie kell a városnál, ahol a bejelentés nyomán értesítik az esetről a fényképeszek szindikátusát, amellyel a 34 lejes fényképre nézve megállapodást kötött.

— **Szigoru ellenőrzés a borbélykontárok fölött.** Az aradi rendőrkvesztura ezúton figyelmezteti azokat a borbélyokat, akik iparendelőly nélkül működnek, hogy a jövőben a kontárok fölött a legszigorubb ellenőrzést fogja gyakorolni és azokat pénzbüntetéssel sújtja. Ugyanakkor pedig figyelmezteti a borbélyokat a vasárnapi munkaszünet szigorú betartására, mivel ez irányban is a rendőrség razzliákat fog tartani.

— **Garami ellenzéket akart a magyar szociáldemokrata pártban.** Budapestről jelentik: Az Est értesülése szerint Garami Ernő nem annyira a passzivitás kérdésében helyezkedett szembe a párttal, hanem ellenzéki tömörülést akart létrehozni, amely azonban nem sikerült. Garami elgondolása ellenzéki ofenzíva megindítására irányult, a pártban azonban ezt ellenzéssel fogadták. Terveinek megbukása miatt Garami minden kedvét elveszítve, elhatározta, hogy visszavonul.

— **A lippai önkéntes tüzoltóság ma este fényesen sikerült bálát rendezett,** melyen a környék társadalmának színe-java részt vett. A bál kitűnő hangulatban a hajnali órákban ért véget.

— **Két amerikai pilótanő megháromszorozta a női időtartamrepülés eddigi világrekordját.** Los-Angelesből jelentik: Két amerikai pilótanő, Bobly Tront és Edua May Cooper, megdöntötte a női időtartam-világrekordot, amely 42 óra és 16 perc volt és gépükkel egyfolytában 122 órát és 20 percet tartózkodtak a levegőben. A két pilótanő ezzel a szenzációs teljesítménnyel megháromszorozta a női időtartam-repülés eddigi világrekordját. A pilótanőket leszállásuk alkalmából a hatóságok képviselői, ezenkívül tizezrekre menő tömeg várta. A várakozók meleg ünneplésben részesítették a bátor pilótanőket.

Saját készítményű és antik

Perzsaszőnyegek

Dr. Groszman Alfrédné

szővműhelyben Arad, Str. M. Nicoara 17. (Petőfi-u.)
Kétféle szőnyegek szakszereplő javítása.

— **Einstein visszautasított egy hollywoodi ajánlatot.** New-Yorkból jelentik: Einstein professzor visszautasította egy amerikai filmgyár ajánlatát, mely nyolcszáz ezer márkát ajánlott fel neki, ha néhány héten át részt vesz egy tudományos film felvételeinél. Einstein kijelentette, hogy egy órai kutatás, melyben a fény sebességének problémáját tanulmányozza, többet ér számára Hollywood minden kincsénél.

A cigányvajda döntött

Érdekes vendége akadt ma délelőtt az aradi ügyészségnek. Horváth Erzsébet hatvanhét éves cigányasszony siránkozva jelentkezett a főügyésznél. Bejelentette, hogy néhány hónappal ezelőtt az aradi törvényszék kuruzslásért ötszáz lej pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerőre emelkedett, azonban neki nincs meg az ötszáz leje. A nagy problémával a cigányvajda elé járult, aki azonban úgy döntött, hogy a karaván nehéz anyagi helyzetére való tekintettel, üljé le a büntetését. A főügyész természetesen eleget tett Horvát Erzsébet kérésének és intézkedett, hogy vigyék le a fogházba.

— **Valtoianu tábornok az aradi Bratianu György-párt diszelnöke.** Bratianu György pártjának aradi tagozata ma délután értekezletet tartott dr. Ispravnic Sever elnök vezetése mellett. Az értekezlet egyhangú lelkesedéssel Valtoianu Artur nyugalmazott tábornokot választotta meg az aradi párttagozat tiszteletbeli elnökének. Ezután Bratianu Vintila elhalálozásával kapcsolatosan elterjedt hírek kerültek napirendre. Az értekezlet kihangsúlyozta, hogy az elterjedt hírekkel szemben Bratianu György nem közeledett a törzspárthoz és a két pártfrakció közt még csak puhatolódzó tárgyalások sem történtek.

Játékbabakocsik,
gyermekbábakocsik legolcsóbban
Gyermekbábakocsik
Bulev. Regele Ferdinand 38.

Az örök téma

Konfliktus a közlekedésügyi minisztérium és a CFR igazgatósága között Stan Vidrighin miatt — Miért nem fizetett Vidrighin áldozati adót

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint, a közlekedésügyi minisztérium és a CFR igazgatósága között konfliktus keletkezett a Stan Vidrighin ügyéből kifolyólag. A minisztérium ugyanis teljhatalommal ruházta fel a CFR igazgatótanácsát a volt vezérigazgatónak fizetendő kártérítést illetőleg és az igazgatótanács ennek értelmében elhatározta, hogy Stan Vidrighin egy évi fizetését, minden levonás nélkül folyósítja.

A minisztérium most tiltakozik ez ellen és azt követeli, hogy az áldozati adót vonják le Vidrighin többmilliót kitevő végkielégítéséből.

— Halálozás. Tarnay János nyug. MÁV főellenőr, rövid szenvedés után, Váradon elhunyt. Temetése folyó hó 7-én ment végbe, mély részvét mellett, Váradon.

KERPEL könyvtár havi bérlete 40 Lej

— A vakok fehér botja Párisban. Párisból jelentik: Érdekes rendeletet adott ki a párisi közlekedésügyi hivatal. A rendelet szerint az összes vakokat ismertető jelű fehér bottal látják el.

— Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó beltisztító szert eredményesen használják. Az orvosi tudomány legjelentékenyebb képviselői írják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. A Ferenc József keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Róm. kath. egyházközségi adó. Az 1931. évben fizetendő róm. kath. egyházközségi adóra vonatkozó kivetési munkálatok — a múlt évi kivetések épségben tartása mellett — elkészülvén, a kivetés folyó évi január hó 12-étől 26-ikáig, délelőtt 9-től 12 óráig, az egyházközség irodahelyiségében (Kálvin János-uca) közszemlére tetetik, azzal, hogy azt az egyházközség tagjai a mondott időben és helyen megtekinthetik s arra észrevételeiket szóval, vagy írásban megtehetik. Az aradi róm. kath. egyházközség elöljárósága.

— A Kölcsey Egyesület irodalomtörténeti előadásai hétfőn este 6 órakor folytatódnak az Iparos Kulturházban. Ekkor és a következő két estén Szöllösi István az előadó, azután husvétig sorba jönnek Kara Győző, Fischer Aladár, dr. Szántó Zsigmond, Kövér Erzsébet és dr. Berthe Nándor. Husvét után még néhány előadása lesz dr. Schweitzer József és dr. Berthe tanároknak. Mindezek az előadások ingyenesek és felhívjuk rájuk különös figyelmét a középiskolai és iskolán kívüli ifjúságnak.

— Műkedvelő előadás Kisperegen. Fényes sikerű műkedvelő előadást rendezett a kisperegi ref. egyház énekkara; Juhász Gyula ref. ig. tanító vezetése alatt, Zilahy Lajos „Süt a nap” című 3 felvonásos vígjátékát adták elő a műkedvelők, precíz betanulással. A dalárda és a magánszereplők kitűnők voltak. A műkedvelőkkel alakult gárda tagjai közül szerepeltek Szabó Erzsébet, Faragó Kató, Mohácsi Mária, Gulyás Ilonka, Vig Margit, Borza Erzsébet, Szabó Julianna, Borza Julianna, Balog Rózsika, Szentmihályi Ilonka, Nagy Lajos, Bokor Imre, Faragó Bálint, Geröcs Sándor, Geröcs István, Komlódi István, Bokor Károly, Valkó Sándor, Geröcs Bálint, Nagy Imre. Az estélyi sikere különben Juhász Gyula ig. tanító odaadó fáradozásainak köszönhető. Önkéntes adományokból befolyt tiszta jövedelem az egyház és a dalárda javára fordított.

„Néma” legyen, vagy „hangos”..?

Két pártra szakadt Arad mozilátogató közönsége a szonorikus és a néma-filmek világharcában — Helyet ad minden tárgyilagos állásfoglalásnak az Aradi Közlöny

Amióta a hangosfilm bevonult Aradra, a mozilátogató közönség két pártra szakadt: a hangos- és a néma-film híveinek csoportjára. Heves viták folynak állandóan a mozikedvelők között és mindkét párt az érvek egész tömegével igyekszik bebizonyítani igazát.

— Hangos filmben nem tudnak oly monumentalitást alkotni, mint például a „Hindu síremlék” — mondják a néma-film hívei.

— Sokkal közelebb visz bennünket a valósághoz a hangos-film, mert halljuk a beszédet, az éneket, a mozdony zakatolását, a jazz-band játékát — mondja az ellenpárt.

— De tökéletlen még a találmány és illuziótróntó — vetik közbe a „némák.”

A „hangosak” és „némák” vitája érdekes módon nyilatkozik meg azokban a levelekben, amelyek szinte naponta érkeznek az Aradi Közlöny szerkesztőségébe és amelyekben a két párt hívei igazukat igyekeznek bebizonyítani. A mai napon egy ilyen, rendkívül érdekes és sok tekintetben figyelemreméltó levél futott be hozzánk, amelyet egy néma-film-kedvelő küldött be. A levelet itt adjuk:

Tekintetes Szerkesztőség!

A múltkoriban a városi tanács ülésén dr. Nagy Sándor kifejtette, hogy a mozilátogatók többsége jobban kedveli a némafilmet, mint a még kezdetleges stádiumban levő beszélőképeket. Azóta román és francia lapokban olvastam Maurice Dekobra, a világhírű francia író nyilatkozatát, amelyben kijelenti, hogy a némafilmek sokkal nagyobb művészi élményt jelentenek a közönség számára és ezért lelkes híve a némafilmnek. És a többség alá is írja ezt a véleményét. A hangosfilmeknél

még nagyon sok illuziótróntó körülmény észlelhető,

így a sírás tökéletlen visszaadása, amely néha groteszkül hat, a rikácsoló beszéd, a raccsolás, stb. A némafilm három évtized alatt hatalmas

— A Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesülete január hó 18-án közgyűlést tart a városi háznál.

— Jóhangu, jómegjelenésű énekesnőket és énekeseket belföldi és külföldi turnéra keresünk. Jelentkezés hangpróbára vasárnap, 11-én délben 1—2 óra között, volt Szabadság-tér 21. sz., Friedmann-féle ovódában.

Kérje most megjelent 5 számú nagy árjegyzékünket BUDAPESTI BÉLYEGGYŰJTŐSZERVEZET Budapest, IV., Kossuth Lajos-uca 7. Alapítási év 1910.

— Dr. Lakatos badeni szanatóriuma Wien mellett egész télen teljesen üzemben. Összes diéták, külön szivosztály. A legnagyobb komfort, klinikai kezelés mellett a megfelelő szórakozások. Mérsékelt egységárak úgy a pensio, mint a kezelésekre vonatkozólag.

— Csalás miatt feljelentettek egy aradi pénzügynököt című f. é. január 10-iki számunkban megjelent közleményre nézve Hatschek Artur aradi bankbizományos annak közlésére kér bennünket, hogy a kérdéses cikk nem rá vonatkozik.

fejlődésen ment át, abban sokkal több és változatosabb a cselekmény, míg a hangosfilmnél a párbeszéd és énekek akadályozzák meg a gördülékenységet. Ezáltal a cselekmény lassabb és nehézkesebb lesz.

A beszélőfilmek javarésze angol- és franciayelvű és ezért

az aradi mozilátogatóknak alig tíz százaléka érti meg

a szereplők beszédét. A közönség kilencven százaléka nem érti a beszélőfilmeket és csak a rövid feliratokból sejtí, mit beszélnek, vagy énekelnek a színészek. Ezért teljesen igaz volt dr. Nagy Sándornak, aki a közönség nevében vette védelmébe a némafilmeket. Felejthetetlen élmények fűződnek ehhez a műfajhoz, elég ha a Hindu síremlék, Ben Hur, Fehér apáca, Quo Vadis című filmeket említem meg. A beszélőfilmekhez külön erre a célra épített, kitűnő akusztikával bíró, speciális gépekkel felszerelt helyiség alkalmas, tehát sokmillió befektetést jelent. Ezzel szemben a nagy tömegek unatkoznak az érthetetlen, idegen nyelvű párbeszéd hallgatása közben és a mozi nem szolgálta hivatását, a mely a közönség szórakoztatása. Sokkal megfelelőbb lenne tehát, ha a Centralban a hangosfilm kedvelői számára bemutatják az új műfaj legújabb produkcióját, de a többi moziban hagyják meg a némafilmeket és így mindenki megtalálhatja az izlésének legjobban megfelelő szórakozást. A mozi ma közkedvelt szórakozóhely és ezért igazgatóságuknak meg kell hallgatni a közönség óhaját is. Tisztelettel: egy régi olvasó.

Amikor közreadjuk a fenti levelet, egyben alkalmat akarunk adni arra is, hogy a kérdésben tiszta képet láthassunk. Ezért felhívunk mindenkit, akit a film mai világharcára foglalkoztat, hogy megindokolt állásfoglalását tömören foglalva írásba, juttassa el az Aradi Közlöny szerkesztőségébe: készséggel adjuk közlé. Új ankétunk hivatva lesz Arad közvéleményét teljes mértékben juttatni kifejezésre a hangos- és a néma-filmek ügyében.

— A Der Deutsche Rundfunk legújabb száma rendkívül érdekes és változatos tartalommal jelent meg. A művészeti és irodalmi cikkek mellett, bő technikai anyagot is ad a lap, ezenkívül pedig részletesen foglalkozik a rádió-hét eseményeivel. Nemzetközi rádióműsort közöl a Deutsche Rundfunk és folytatja J. S. Fletcher érdekesítő bűnügyi regényét.

— A „Zsidó Ambulatorium” múlt évi működése. Kétezer beteg részesült ingyenes orvosi kezelésben. Most állította össze az Eötvös-uccai ingyenes Zsidó Ambulatorium orvosi kara az intézmény múlt évi statisztikáját, amelyből kiténik, hogy az 1930. évben kezelt betegek száma mintegy 30 százalékkal múlta felül az 1929. évben kezelték számát. Az intézetben 1930. december 31-ig 1973 új beteg jelentkezett kezelésre, akik a régebben nyilvántartott betegekkel együtt 3761 esetben részesültek ingyenes orvosi vizsgálat illetve kezelésben. Közülük számosan kaptak ingyen gyógyszert is és 98 esetben Röntgen felvételt is eszközöltek. A fenti kimutatás élesen bizonyítja, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok közepette milyen nélkülözhetetlenné vált ezen zsidó jótékonyági intézmény. Áldásos működését nemzetiségre való tekintet nélkül egyaránt élvezni minden arra szoruló s az utóbbi évben különösen a munkanélküliek sorából is részesültek igen sokan ingyenes orvosi kezelésben. Az intézmény fenntartói: az izraelita hitközség és Szentegylet mindent elkövetnek, hogy az Ambulatorium a jövőben is változatlanul teljesítse emberbaráti feladatát.

Csa 10%-os kamatozást biztosít tőkédnek, ha Budapesten (már bérbeadott)

TABANI ÖRÖKLAKAST VESZ.

Bővebbet: a TABANI ÉPÍTŐ és KERESKEDELMI R.-T. irodája útján BUDAPEST, I., Hegyalja-ut 5.

AZ IPAROS-OTTHON A TEGERNSEE-iek

nagytermében vasárnap, jan. 11-én este 1/9 órakor

a „Glöckerl unterm Himmelbett“ című vígjátékban bucsuznak.

Nincs pénz, „rossz“ a dohány, mégis milliókat füstöltek el 1930-ban Aradon

Egy tanulságos statisztika, amely bizonyítja, hogy ma is van jó üzlet — Nyolcvanötmillió lejt adtak ki dohányra — Kétszáznegy és fél millió a monopolilleték a megyében — Vajjon hová lesz ez a rengeleg pénz?

Hiába szidják az agyonázott dohányjövédéket, az állam a dohányos ember szenvedélyében nem csalódik. Nem kell bővebben eseteni, hogy mit jelent a dohányosnak a cigaretta, a szivar, vagy a pipa, hiszen mindenki önmaga tapasztalatain érzi legjobban, hogy hiába igyekszik a mostoha viszonyokhoz alkalmazni igényeit, mindenben inkább le tudja csökkenteni igényeit, csak a dohányzásnál nincs elég ereje ahhoz, hogy a takarékosági szempontokat szem előtt tartsa.

Hosszu számsorok fölé hajlunk az aradi monopol igazgatóság főnöki irodájában, amelyeket Genescu főnök böcsőjét készséggel a rendelkezásunkra. A számok kimutatást jelentenek az elfüstölt milliokról. Hihetetlennek tetsző adatok derülnek ki a számoszlopokból, amelyek élénk bizonyosságai annak, hogy Aradon és a megyében a trafik még ma is rentabilis üzlet. Természetesen van fogyasztási csökkenés az elmúlt esztendőkhöz szemben, de nem lehet ezt a redukciónál összehasonlítani mondjuk a ruházati cikkek terén mutatkozott szükséglet lemorzsolódással, mert lehet rojtos a nadrág, foszladozó a könyök, a cigarettának vigan kell füstölnie a számban. Már amennyire egy cigaretta a maga keménységével tudhat vigan füstölni.

Első a cigaretta!

Természetesen a fogyasztás nagysága a cigarettaneműek terén vezet. A hosszú statisztikából pontról-pontra följegyeztük az egyes cigarettafajok forgalmát. A cigaretták népszerűségét persze árak szabják meg és így nem meglepetést keltő, hogy a Nationala-e az első hely a fogyasztásban. Hihetetlen szám: 100.256.322 Nationala füstje párolgott el a semmibe. Ez a kisemberek cigarettája, amely mögött csak messzire kúrog a Carpati, pedig 15.433.113 fogyott el belőle. De ez érthető is, hiszen a „Náci“-nak csak 40 bani az ára, míg a Carpati több mint a duplája: 1 lej. A jobb cigaretták között az 1.40 lejes szopókás Regalé az első, amelyet 7.843.518 eladást számban tüntet föl a statisztika. De nézzük csak sorrendben a kimutatás adatait, amelyek az összes kapható cigarettafajokra kitérnek:

Abdullah (10 lej) 3950 darab, Ferdinand (6) 6000 darab, Maria (5) 7300, Gold Flake (5) 4330, Romania (4) 11.800, Regal Macedon (4) 2700, Mihai Viteazul (4) 1800, Chesterfield (4) 93.400, Lucky Strické (4) 10.060, Intim Macedon (3) 8700, Regele Mihai (3) 40.339, Bucuresti szopóka nélkül (2,50) 1.041.501, Bucuresti szopókaival (2,50) 166.000, Regal szopóka nélkül (2,20) 105.685, Regal szopókaival (2) 151.117, Intim szopóka nélkül (2) 15.900, Intim szopókaival (2) 49.150, Special szopóka nélkül (2) 1.166.500, Special szopókaival (1,80) 1.742.730, RMS szopóka nélkül (1,70) 2.015.433, RMS szopókaival (1,70) 1.130.233, In-

tim RMS (1,50) 17.525, Regal szopóka nélkül (1,50) 628.700, Intim Club (1,20) 29.800, Dame (1) 88.926, Functionar (0,70) 637.426, Marasesti (0,50) 1.780.463, Meserias (0,40) 318.433, Gitantes: Mary Land (3) 1200, Caporal (2,75) 1200, Giuloises: Mary Land (2,25) 1200, Caporal (2) 1200, Tomis (3) 174.700.

A végeredmény — számokban

Es ha a forgalmazott összeg végeredményét nézzük, kitűnik, hogy cigarettaneműre Arad és a megye 85.984.724 lejt költött el, ami azonban még nem foglalja magában a dohányzók áldozatkészségét. Hiszen ebben az összegben nem szerepel a szivarok fogyasztásának összege, amelyet 5.725.121 lejtben jelöl meg a kimutatás és nincs benne a vágott dohány forgalma sem, aminek végösszege: 41.380.386 lej. Csak egy pillantást kell odébb vetni a statisztikán és már is megkapjuk az eredmény összesítését, vagyis

a városban és a megyében 133.090.431 millió lejt füstölt el a közönség. Ebből egy-maga Arad 64.503.831 lejjel veszi ki a részét.

Csinos kis összeg. Különbö is nagyszerűen megy a monopolnak. Könyveit a hozzá befolyt bármilyen monopol illeték címen 204.140.457 lejt tüntetnek fel. A Monopol kétségtelenül az állam legrentabilisabb pénzforrása. Mert ha kell, a dohányzó még a falevelet is elszívja...

Színház — Irodalom — Művészet

Szombaton és vasárnap újra fellép az aradi színházban Somlay Artur. A rövid szünet után e hó 17-én, szombaton este ünnepi eseményei nyitja meg kapuit az aradi színház. Az ünnepi esemény Somlay Arturnak, a legnagyobb élő magyar színművésznek újabb kétnapos aradi vendégszereplése kapcsán 17-én, szombaton este a „Csokoljón meg“ című kacagtató francia vígjáték, 18-án délután négy órakor a „Töltőtoll“, este pedig Móríz Zsigmond örökéletű vígjátéka, a „Sári bíró“ szerepel a műsoron.

LEGUJABB

Százhetven munkást temetett el a földomlás

New-Yorkból jelentik: Huigra állomás közelében ma a kora reggeli órákban borzalmas katasztrófia történt. Tegnap délután a vasúti állomás közelében a tartós esőzés következtében hegyomlás történt, amely a vasúti pályát nagyrészt elborította. A vasutigazgatóság rögtön 170 munkást rendelt ki, hogy a pályát rendbehozzák, azonban az eső miatt csak ma reggel 5 órakor foghattak a munkához. Pár perccel a munka megkezdése után előbb apró förmelékkek gurultak le a hegyről, majd köz-

Nyolcvan aradi tanu igazolja az asszony hűtlenségét

Érdekes válóper az aradi törvényszéken

Sikamlós hátterű válóperben folytatott ma délelőtt tanúkijelentéseket az aradi törvényszék. A válópernek általánosan ismert aradi szereplői vannak. A bonyodalom ott kezdődött, hogy a törvényes kettesbe lépett az a bizonyos harmadik is, aki az élet színpadán a házibarát elnevezést kapta.

Több, mint tíz esztendővel ezelőtt kötött házasságot a szomszédos Temesváron egy amerikát járt aradi főtisztviselő. A házasságkötés után, a tisztviselő otthagya állását és egy közismert aradi vállalkozóval társult.

Az egyhangú családi életben csupán az egyetlen gyermek hozott némi örömet, mindaddig, míg vagy két évvel ezelőtt megjelent a házibarát, egy ismert aradi orvos személyében, aki azóta vidéken folytat praxist. A feleség, aki eddig ugyiszólván az uccán sem mutatkozott, ettől az időtől kezdve nagyon gyakori vendége volt a mellékutcáknak, a fiatal orvos állandó társaságában. A férj egész napot betöltő foglalkozása mellett, nem igen szerzhette tudomást a házibarát feltűnő legyészkedéséről, sőt szívesen vette, hogy esténként szórakoztatják ifju feleségét. A gazdasági viszonyok romlásával azonban egyre nehezebb lett a megélhetés. A feleség egy szép napon megunt az egyhangú nyomorúságot, összecsomagolt és hazaköltözött Temesváron lakó szüleihez. Az elutazást nem előzte meg különösebb családi jelenet, mert az asszony azzal indokolta távozását, hogy édesanyjánál akarja bevárni, míg férje annyit keres, hogy abból megéljenek.

Két-három nappal az asszony távozása után, a házibarát is átlátogatott Temesvárra. Amikor visszaérkezett, levelet hozott magával, amelyben a fiatal asszony arról értesíti férjét, hogy miután nem tudja eltartani, benyújtja a válókeresetet. A férj sorra elpanaszolta barátainak felesége viselkedését. Nem nagyon talált megértő lelkekre, ellenben annál többen fogadták a hirt gunyoros mosollyal. Néhány nap múlva az obligát diszkreció felszabadult és így a férj is tudomást szerzett arról, amiről a városban már hónapok óta suttogtak; arról ugyanis, hogy a házibarát feleségül veszi a fiatal asszonyt.

A volt főtisztviselőben most felülkerekedett a férfii önérték, ezért elhatározta, hogy nem engedi feleségét oly könnyen szabadulni. A keresetre azzal válaszolt, hogy az asszony hűtlenségét akarta igazolni a bíróság előtt. A bíróság helyt adott a bizonyításnak, mire a férj nyolcvan aradi tanut nevezett meg, akik látják feleségének a fiatal orvoshoz való közelségét. A törvényszék ma hallgatta ki a tanukat. Miután azonban a kihallgatás zárt ajtók mellett folyt, az eredményről nem szivárgott ki hír.

NÁDOR-PENSIO

Budapest, Nádor-utca 24.

Uri családi otthon, elsőrangú ellátás. Orvosi előírás szerint is. Modern szobák folyóvízzel. Olcsó árak.

Fütelten szobában nyomorog Gájban Nikodém János, egy legendás aradi vagyon szerzőjének özvegye

Három évtizeddel ezelőtt egy millió forintot hagyott hátra az evangélikus lelkész — Küzdelmes ut a Tabajdy-uccai bérpalotától a gáji parasztszobáig — Gazdasági rémdrámát ír a balsors

Nikodém János evangélikus lelkész neve fogalom a régi aradi polgárok szemében. Mintaképe volt nemcsak a lelképásztöröknek, hanem a takarékos és vagyonszerző embereknek, aki sikeres pénzügyi tranzakciókat bonyolított le és igazgatósági tagja volt az *Aradi Első Takarékpénztárnak*. Ez a harminc év előtti időben nagy kitüntetést jelentett, mert a város leggazdagabb emberei kerülhettek csak be a pénzügyi vezetők sorába. Arcképe még ma is a *Bancara Romana* bank tanácstermének falán függ. Amikor Nikodém János meghalt, az akkori társadalom egy millió forintot becsülte hagyatékát. Mit jelentett akkoriban egy millió forint, talán felesleges részletezni. Elég, ha csak annyit jegyünk ide, hogy ez a második, vagy harmadik sorban állott az aradi vagyonok között.

És most, három évtized múltán, Nikodém János özvegye künn Gájban, szegényes lakásban, fütelten szobában lakik és az *Aradi Közlöny* apróhirdetése útján igyekszik felhívni magára a könyörületes emberek figyelmét, mert adományokat kényszerül kérni, hogy hozzájusson a mindennapi kenyérhez. Ami a három évtized alatt történt, az nem is tragédiának, hanem talán gazdasági rémdrámának nevezhető. A legendás vagyont pelyvaként fuja széjjel a szél, az aradi emeletes palotának, szőlőknek, nagy bankbetéteknek és bankrésztvényeknek már csak az emléke maradt meg a nyomorgó özvegynek, aki ma heroikus harcot folytat nyolcvan évével, hogy megmeneküljön az éhenhalástól. És azt, ami a három évtized alatt történt, ami megelőzte a végső lépést: az apróhirdetés útján történő könyörödomány-gyűjtést, mondja el maga özvegy Nikodém Jánosné...

Fütelten, szegényes szobában

Havas esőt vág arcomba a szél, amikor leszálok az autobuszról a gáji Templom-uccában. Az uccasarkon fázósan, nyakig felgyürt gallérral topog a rendőr, várva a leváltást. Az uccák jóformán néptelenek, ebben az időben otthon tartózkodik mindenki, aki csak teheti. A Templom-ucca 51. számú ház előtt egy öregember áll és füstfelhőbe burkolózva szemléli az uccát.

— Itt lakik kérem özvegy Nikodém Jánosné?

— Tessék, ott az udvarban — mondja és elvezet az ajtóig.

Bekopogok. Az ajtóban fehérhajú, fekete fejkendő tőporódott néni fogad: özvegy Nikodém Jánosné. Bevezet a tisztán, de szegényesen berendezett, gerendás mennyezetű szobába. Ebben a szegényes környezetben, fütelten szobában nyomorog a legendás vagyon egyik örököse, a vagyonszerző lelkész özvegye. Valami különös meghatottsággal figyelem az öregasszonyt, aki ódivatu, fekete ruhában tipeg előttem. És megkérem, mesélje el tragédiáját, ismertesse azt a hosszú utat, amely a Tabajdy-uccai emeletes bérpalotából a gáji fütelten szobáig vezetett.

— Szinte magam sem tudom, hogyan került el a vagyon — mondja halk szóval a nyolcvanasztendős öregasszony. — Amikor a megboldogult uram meghalt, készpénz igen kevés maradt utána. Talán ötvenezer forint volt a bankban, a vagyon többi része házában, szőlőben és résztvényekben feküdt. A készpénzt a megboldogult rokonai között osztottam szét, a többi a két fiamnak és nekem maradt. Fiaim tanítása sokba került, el kellett adni a Tabajdy-uccai emeletes házat, mert a javítási költségek is nagy, pénzt emésztettek fel.

»Üldöz a balsors«

A régi emlékek egész raja rohanja meg az özvegyet, aki most már bátrabban folytatja tragédiájának meséjét.

— A fiuk nem voltak költséző emberek. Ők is próbálták a vagyont szaporítani és üzleti vállalkozásokba kezdtek. De mintha megbabonázták volna a kezüket, semmisen sem sikerült. Mindig nagyobb összegek usztak el.

Az özvegy csak kevés szóval érintette életének ezen periódusát. De a régi aradiak jól emlékeznek arra, hogy miképpen uszott el a legendás vagyon tekintélyes része. Nikodém János két fia tényleg nem volt üzletár. Az üzleti vállalkozásokhoz azonban keveset értettek, belőlük hiányzott az elhunyt apa nagyszerű érzéke. *Mindenki, akinek valamilyen terve volt, felkereste az örökösöket és ők minden vállalkozást finanszíroztak. Egyik vállalkozás a másik után bukott meg, mindegyiknél százazrek usztak el és végül csak a roncsa maradt meg a Nikodém-vagyonnak.* Özvegy Nikodém Jánosné, aki néhány percig hallgatott, ugylátszik szintén ezekre gondolt vissza. Majd folytatta:

— A balsors tovább üldözött bennünket. Egyik csapás a másikat követte. Mindkét szőlőnket kipusztította a filoxéra, újból kellett ültetni. Több vállalat, melynél résztvényesek voltam, megszűnt és értéktelen papír lett a résztvényekből. Aztán jöttek a rokonok. Mind többet követeltek és én, aki kerülni akartam a családi háborúságot, folyton adtam. Nem hiányozhattam ott sem, ahol jótékonyaságról volt szó és amíg volt, a szegényekről sem feledkeztem meg. Amikor az aradi evangélikus templom felépült, én és a szegény fiaim rendeltük

meg a templom részére az ablakokat.

— És azután...

— És azután jött a borzalmas háború. A vagyon már előbb elusztott és a fiaim kénytelenek voltak állást vállalni a megyénél. János fiam halmágyi szolgabíró volt és ott is halt meg Halmágyon, a másik pedig a háborúban tünt el. *Azt sem tudom hol, még a sírját sem tudnám felkeresni, ha módomban is állana.*

»Dolgozni szeretnék...«

Könnyek borítják az idős uriaszony szeméit, csillogó cseppek gördülnek végig a ráncos arcon.

— Amikor rosszul ment a sorom, a városban kosztot adtam a diákoknak és úgy éltem meg. Gájba is azért költöztem, mert kilátásba helyezték, hogy az itteni volt repülőterén levő tanítóképezde diákjainak adhatok ellátást, de az iskola igazgatósága látja el tanulóit és *eleste az utolsó megélhetési eszköztől.* Pedig úgy szeretnék dolgozni, hogy fenntartsam magamat. Nem bánom az éveimet, nem törődöm semmivel, dolgozni akarok és talán tavaszkor sikerül visszaköltözni a városba és újból kosztot adni.

Határozott mozdulattal törli le könnyeit. Ebben az öreg asszonyban, nyolc évtizeddel roskadozó vállain, még mindig van elég energia ahhoz, hogy felvegye a harcot a küzdelmes élettel. Benne még lobog Nikodém János szelleme, azé az emberé, aki küzdött és dolgozott, hogy kiverkedje az élettől jussát.

Most azonban még dolgozni sincs módjában özvegy Nikodém Jánosnénak, aki reménykedő szívvel várja, talán a régi Arad ismerői közül néhányan hozzájuttatják kisebb adományhoz. Őt, aki akkor, amikor már csak a roncsai voltak meg a legendás vagyonból, könnyű szívvel adott mindenkinek, akin végigvert ostorával a kegyetlen sors, mindenkinek, aki éhezett és aki rászorult.

Marosi Rudolf.

Harmincezer embert koncolt fel egy kínai rablóbanda

A banda tagjai huszezer nőt elraboltak

Londonból jelentik: A Times jelentése szerint a kínai Délkansu tartományban egy jól szervezett hatalmas rablóbanda 30.000 lériit felkoncolt, 20 ezer nőt pedig elrabolt. Lihsin várost felperzselté

a rablóbanda és annak lakóit lemészárolták. A lakosság körében óriási pánik uralkodik. Nankingból büntető expedíció indult a rablóbanda ellen, mely rémületben tartja a lakosságot.

Lutai polgármesternek azt javasolták, vizsgálta meg feljelentőjének elmeállapotát

A polgármester nem fogadta el az indítványt — Lutai dr. megfelelő lépésekre készül Mosorca ellen — A jövő héten lesz a fordulat az ügyben

Általános feltűnést keltett az *Aradi Közlöny* cikke, amelyben beszámolt arról, hogy Mosorca Bozsidar gépüzemi főkönyvelő, akit tegnap helyeztek át a városi számvéviséghez, büntvádi feljelentést adott be az aradi ügyészségen *Lutai Cornel dr.* polgármester ellen, akit rágalmozással vádol. A főkönyvelő ellen — mint megirtuk — fegyelmi vizsgálat indult meg, miután az a vád merült fel ellene, hogy a gépüzemek számlájára gyapjút vásárolt, amelyet a saját háztartása céljaira használt fel. Az ügy jelenleg a fegyelmi bíróságnál van és mielőtt még döntést hoztak volna, Mosorca Bozsidar jónak találta feljelenteni polgármesterét.

Az ügy a városházán általános megütközést keltett, olyannyira, hogy — biztos tudomásunk szerint — egy hatósági orvos kereste ma fel hivatalában *Lutai Cornel dr.* polgármestert és azt ajánlotta, kérje Mosorca Bozsidar elmeállapotának megvizsgálását. A polgármester azonban nem volt hajlandó ilyen lépést ten-

ni és elutasította az ajánlatot. Bizonyos, hogy a gépüzemi főkönyvelő nem fogja simán meguszni a dolgot, mert Lutai Cornel dr. most már megfelelő módon fellép ellene. Ezügyben már folytak megbeszélések és — értesülésünk szerint — jövő héten érdekes fordulat készül a Mosorca-kérdésben, amely valószínűleg el fogja venni a kedvét a főkönyvelőnek a hasonló eljárásoktól. Hogy milyen rendszabály készül Mosorca ellen, egyelőre még hivatalos titok s nem szivárgott ki. Városi körökben mindenesetre nagy érdeklődéssel várják a szenzációsnak induló ügy további fejleményeit.

„Erdély” Pensio

Budapest-Belváros, Dunapart, Havas-u. 2

Uriasaládok és urilányok legolesobb otthona. — Változatos erdélyi és kívánatra diétás koszt.

A gazdasági fronton ismét elesett egy aradi kereskedő

Sshwartz Márton textilkereskedő üzletét bezárta a végrehajtó.

Ma délután ismét lezárult egy aradi textilkereskedő-cég üzlete. Kielégítési végrehajtás következményeképpen lehúzták Schwartz Mártonnak a Tabajdy-uccai Neuman-házban lévő textilangró üzletének redőnyeit. A kereskedő még régebben árut vásárolt Stern Hugó et Co. bécsi nagykereskedőnél. Fizetési kötelezettségeinek nem tudott eleget tenni és végül 1090 svájci frank tartozása maradt fenn. Több felszólalás dacára a rossz gazdasági viszonyokra való hivatkozással képtelen volt kifizetni tartozását és ezért a svájci cég megbízta dr. Kell József aradi ügyvédet, hogy bírói úton hajtsa be Schwartz Mártonnal szemben fennálló követelését.

Dr. Kell József a járásbíróstól kielégítési végrehajtásra vonatkozó végzést kapott a textilkereskedő ellen és ennek értelmében dr. Kell József nevében dr. Lázár Aurel ügyvéd ma délután végrehajtóval jelent meg az üzletben, hogy Stern Hugó követelésére árufedezetet foglaljon le. Ez azonban nem történelmet meg, mert az üzletben összevéve nem találtak 1090 franknak megfelelő értéket, úgy, hogy a végrehajtó az üzlet lezárása mellett döntött. Az üzletet nyomban becsukták, redőnyeit lezárták, a gazdasági fronton elesett ismét egy kereskedő.

EXQUISITE PENSIO

Budapest, IV., Pirista-ucca 6.

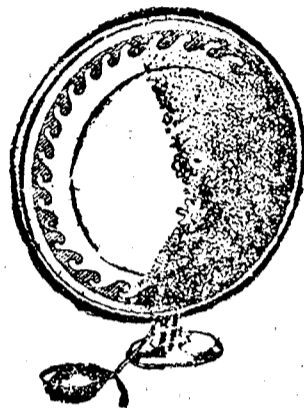
Telefon: Aut. 885-39.

Elsőrangú családi otthon. Uccai szobák, gyönyörű kilátással a Gellért hegyre. A Dunakorzó mellett. Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz.

Az olcsó Telefunken-néphangszóró

TELEFUNKEN L 666

Kiváló előnyei: csinos kivitel, tiszta és erős hang, mivel rezonánctmentes anyagból készül. Kisebb készülékekhez kapcsolva is kielégítő hangerősséget fejt ki.

Kérje bemutatását a viszonteladónál!

TELEFUNKEN

A legrégebb tapasztalat — a legmodernebb szerkezet!

Néhai IV. Károly első puccos-kísérlete a bécsi bíróság előtt

Erdődy Tamás gróf memoárjai miatt az államügyészség bünvádi eljárást indított Szemere Pál ellen — Fantasztikus híresztelések a bécsi sajtóban — Január 12-én lesz az érdekes politikai per tárgyalása.

Bécsből jelentik: A bécsi sajtó napok óta hosszú cikkekben számol be arról a bűnügyi eljárásról, amelyet a bécsi államügyészség Szemere Pál Bécsben élő magyar újságíró ellen tett folyamatba. Az államügyészség, amint rövid távirati jelentések már hírül adták, Szemere Pál ellen Erdődy Tamás gróf nemrég megjelent memoárjai miatt emelt vádat Erdődy gróf memoárjai december elején „Habsburgs Weg von Wilhelm zu Briand” címen jelentek meg az Amalthea-Verlag kiadásában és Szemere Pál feldolgozásában. A bécsi sajtó az érdekes politikai munkát igen barátságos fogadtatásban részesítette, annál nagyobb megdöbbenést keltett néhány nap előtt a törvényszéki nyomatos azon rövid híre, hogy az államügyészség

a könyv miatt Szemere Pál ellen bünvádi eljárást indított.

Ezen rövid közlésen kívül a törvényszéki nyomatos egyúttal azt is jelentette, hogy Erdődy Tamás gróf ellen az államügyészség szintén vádat emelt, azonban mivel a gróf, aki Ausztriából ki van tiltva, külföldön — Magyarországon — tartózkodik, ellene az eljárást a továbbiakig szüneteltetik. A törvényszéki nyomatos hirdásával kapcsolatban a bécsi lapokban a legkülönösebb verziók láttak napvilágot.

lágot. Így a „Neues Wiener Extrablatt” azt írta, hogy

Szemere Pál ellen Zita excsászárnő feljelentésére indult meg az eljárás.

Más lapok viszont tudni vélték, hogy Czernin Ottokár gróf volt osztrák-magyar külügyminiszter és Castiglioni bankár adtak be feljelentést.

Mivel az első idézésen nem volt feltüntetve, hogy az államügyészség mit inkriminál, Szemere Pál a bécsi lapoknak nem tudott felvilágosításokat nyújtani. Csak két nap múlva derült ki, hogy az államügyészség a bécsi rendőrség megkeresésére hivatalból emelt vádat Szemere Pál ellen, mivel a könyv, amely néhai IV. Károly egész uralkodását felöleli és többek között a Sixtus-féle béketárgyalásokról, valamint az 1921. évi magyarországi puccsokról is, amelyeknek Erdődy gróf aktív részese volt, leleplezéseket közöl, egyik fejezetében azt tartalmazza, hogy a bécsi rendőrség elverték Schlederer volt udvari soffört, aki autóján néhai IV. Károlyt és Erdődy gróftól átesempesztte a határon.

Az államügyészség először el akarta rendelni a könyv elkobzását is, de ezen szándékáról azonnal letett, amikor a kiadó cég közölte, hogy a nemrég megjelent I. kiadás szinte telje-

sen elfogyott és így az elkobzásnak nem lenne gyakorlati célja.

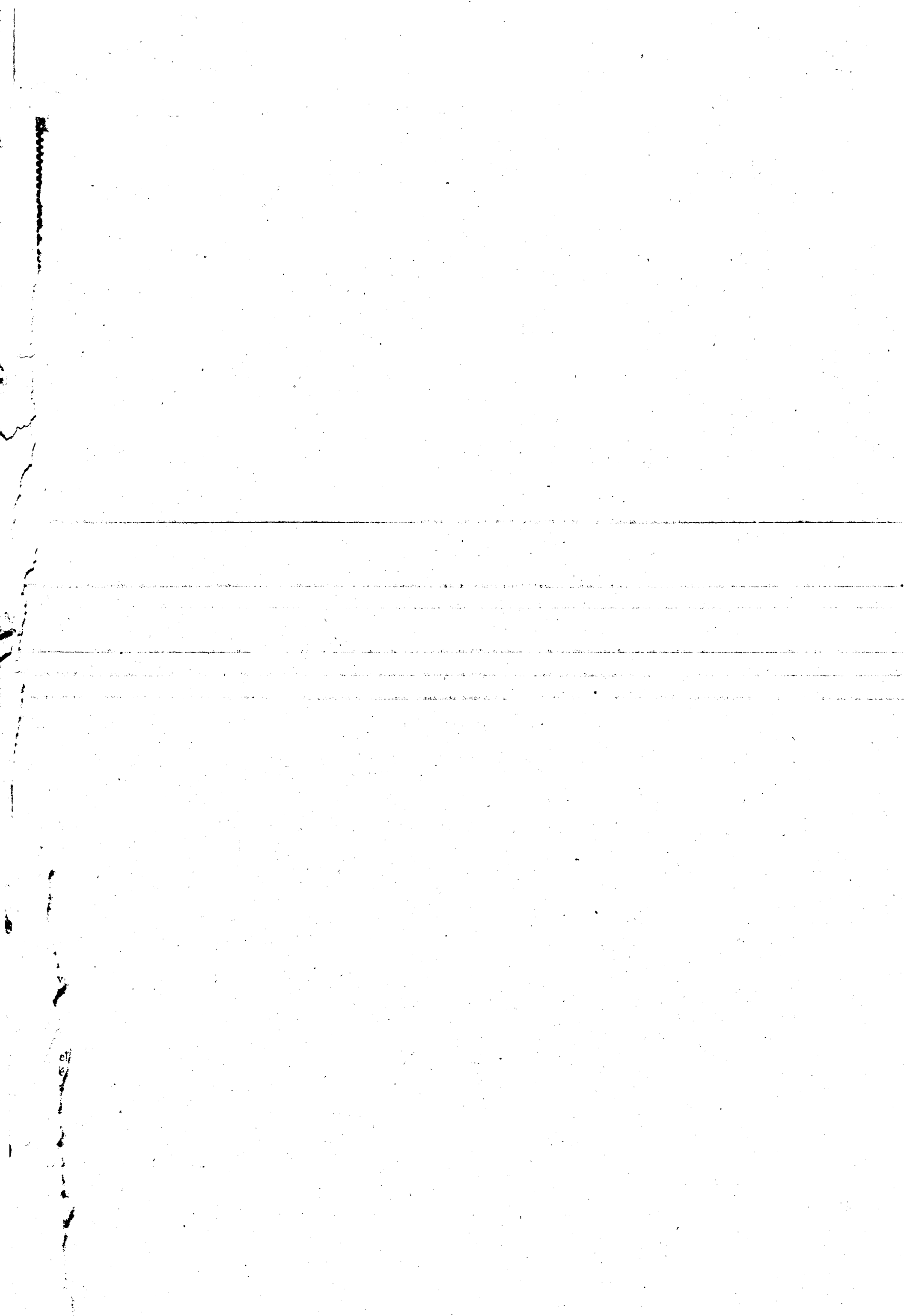
A bécsi büntetőtörvényszék sajtóbírája hét fön, január 12-én fogja tárgyalni az érdekes politikai pert.

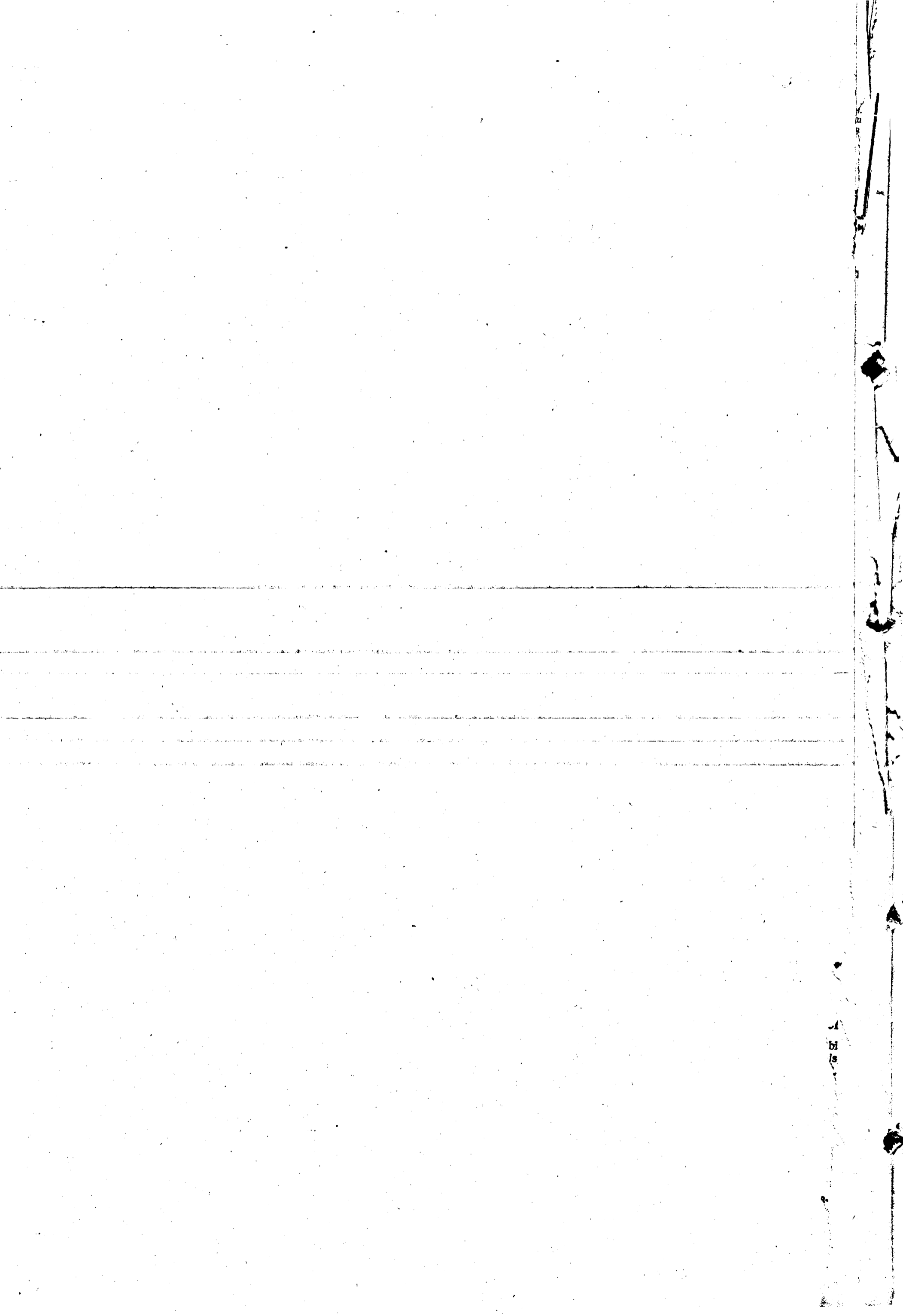
A félhivatalos „Wiener Neueste Nachrichten” című napilap, amelyet Schober rendőrfőnök-alkancellár orgánumának lehet tekinteni, ma terjedelmes beszélgetést közöl Erdődy Tamás gróffal, amelyet a lap egyik munkatársa telefonon folytatott a Kőszegen élő magyar főúrral. Ebben a nyilatkozatban Erdődy gróf mindenekelőtt megállapítja, hogy

a könyv összes leleplezései megletelnek a valóságnak.

A könyvet azonban nem ő írta, illetőleg az abban foglaltakat nem ő hozta nyilvánosságra. Az elmúlt év tavaszán összes feljegyzéseit és dokumentumait, valamint megholdogult feleségének naplóját átadta Szemere Pálnak és ezeket hosszú beszélgetések során szóbeli közlésekkel is kiegészítette. Szemere Pál, ugymond, tavaszszal és a nyár elején minden hét végén Kőszegre utazott és egy-két napot hetenként a grófnál töltött. Ezen látogatások alkalmával egészítette ki Erdődy gróf az említett feljegyzéseket, dokumentumokat és naplókat szóbeli közlésekkel. Hogy azonban ezek közül Szemere a könyvben mit hozott nyilvánosságra és milyen formában tette ezt, abba Erdődynek semmi beleszólása nem volt.

Igy tehát egyelőre csupán Szemere kerül bíróság elé a „Habsburgs Weg von Wilhelm zu Briand” című könyvért.

TERMESZETES FRANCIA ASVANYVIZ

VICHY CELESTINS

Guta - Cukorhaj - Izületi csúsz

ELTAVOLITJA AZ URICSAVAT.

RÁDIO

Mit érdemes meghallgatni e héten?

OPERÁK.

VASÁRNAP: 10. Milano. HÉTFŐ: Kienzl: A bibliai ember, 9.15. Breslau. KEDD: Carmen, 8.50. Varsó-Katovice. Hoffmann meséi, 8.30. Wien. Bajazzók, 9. Königsberg. Stromszky, 10.10. Berlin. SZERDA: Nyugat leánya, 9. Hamburg. 10. Róma-Milano. CSÜTÖRTÖK: Spontini: A Vestaszűz, 9. Frankfurt. Falla: Egy rövid élet, 9.25. München. PÉNTEK: Sevillai borbély (gramofon), 9. Bucuresti. SZOMBAT: Tosca, 9. Belgrad, 10. Róma.

OPERETTEK.

VASÁRNAP: Granichstaedten: Az Oriov, 8.45. München. Lehár: A pacsirta, 8.45. Langenberg, Sully: A lámpagyújtogató, 9. Bucuresti. PÉNTEK: Kálmán: Csárdaskirálynő, 8.30. Leipzig. SZOMBAT: A kedélyes paraszt, 8.45. Stuttgart. Ujj Béla: Az utolsó egyjogú, 9.50. Wien. 10. Milano.

ZENEKARI HANGVERSENYEK.

VASÁRNAP: Szimfonia, 11. Bucuresti. Szimfonia, vezényel: Heger, 12.05. Wien. Beethoven-sextett, 4.15. Leipzig. Kvartett, 6. Róma. Kamara, 6.35. Wien. Sinding diszhangy, 9. Oslo. Szimfonia, 9. Prága. Délszláv est, 9. Ljubljana. HÉTFŐ: Pjitzner művei, 5.30. Berlin. Novák-émlék, 6.30. Pozsony. Bach művei, 10.10. Königs-wusterhausen. Kamara, 10.20. München. KEDD: Szimfonia, 6.45. Varsó. Strauss-keringők, 10.10. Breslau. SZERDA: Nagy mesterek ismeretlen művei, 5. Hamburg. Romantikusok, 9. Ljubljana. Svájci est, 9. London. Liszt, 10. London-Wien. Szimfonia, vezényel: Szendrei, 10.20. Leipzig. CSÜTÖRTÖK: Filharmonia (olasz zene), 13.05. Varsó. Kamarazene, vezényel: Novák, 5.30. Prága. Kamarazene, 6. Róma, 6.25. München. 10. Wien. Filharmonia, 9.30. Milano, 10.15. Daventry. PÉNTEK: Szimfonia, 9. Oslo. 9.05. Katovice-Varsó. Filharmonia, 9.30. Breslau. Mai zene, 11.20. Prága. SZOMBAT: Kamarazene, 11. London.

SZÓLÓHANGVERSENYEK.

VASÁRNAP: Zongora, 10.15. Belgrad. HÉTFŐ: Berry-Székházy Elza, hegedű, 5. Breslau. Brácsa, 6.10. Kassa. Baldvino cselló, 6.30. Róma. Orgona, 9.30. Hamburg. KEDD: Ének és hegedű, 6. Róma. Cselló, 9. Prága. Chopin és Liszt, zongora, 10.30. Frankfurt. SZERDA: Zongora, 9. Bucuresti. Hegedű, 10.15. Bucuresti. CSÜTÖRTÖK: Dvorzsák hegedű, 6.35. Kassa. Hegedű, 7. Belgrad. Kürt, 11.05. Oslo. PÉNTEK: Serrato, hegedű, 10. Róma. Hegedű, 10. Prága. SZOMBAT: Orgona, 6.45. London. Hárfá, 10.15. Bucuresti. Zongora, 11.15. Varsó.

EGYHÁZI ZENE.

VASÁRNAP: Templomi zene, 10.30. Ljubljana. Néger istentisztelet New-Yorkban (gramofon), 8.15. Berlin. KEDD: Templomi zene, 9. Zágráb. PÉNTEK: Händl: Judás oratórium, 9. Hamburg. SZOMBAT: Templomi zene, 7.30. Leipzig. Haydn: A Teremtés, 9. München.

ÉNEKHANGVERSENYEK.

VASÁRNAP: Operaáriák, 11.15. Varsó. HÉTFŐ: Operaáriák, 9. Belgrad. Operette-duettek, 9.30. Ljubljana. Georgescu áriaestje, 9.45. Bucuresti. Novák művei, 10. Prága. SZERDA: Északi népdalok, 5. Breslau. Operaáriák, 9.45. Bucuresti. Énekkar, 11.05. London. PÉNTEK: Brahms-karok, 9. Wien. SZOMBAT: Énekkar, 10. London. Szóló, 10.10. Belgrad.

GRAMOFON.

VASÁRNAP: Nagy német szimfonia, 9.30. Königs-wusterhausen. CSÜTÖRTÖK: Szimfonia, vezényel: Pjitzner, 4.20. Wien. PÉNTEK: Pattiera, 13.30. Pozsony.

KÜLÖNFÉLE.

HÉTFŐ: Mörücke. és Woli-est, 9.30. Königsberg. KEDD: Orosz-est, 10. Prága.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

VASÁRNAP, január 11.

Bucuresti, 11. Szimfonikus hangverseny, 13. Gramofon, 17. Szórakoztató zene, 18.30. Szórakoztató zene, 20. Gramofon, 21. A lámpagyújtogató, operettelőadás, zenéjét szerette Raul Souly. — Budapest, 11. Énekes nagymise a budavári koronázó főtemplomból, 12.15. Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, E hangverseny szünetében: „Rádiókrónika“, „Bákirályinóm: Isten veled!“ Elnönd: Papp Jenő, 3. Gramofonhangverseny, 4. A Rádióélet gyermekjátékszórója, 5. Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása, (Rádió Szabad Egyetem), 6.10. Egy óra könnyű zene. (Zenekari hangverseny.) Közreműködik: Weigand Tibor (ének), 7.15. „Öreg diák visszajéz“, Farkas Imre előadása, 7.40. Balázs Árpád nátaestje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével, 9. A prágai filharmoniai társaság hangversenye Prágából Nébál Oszkár emlékeztetőre. Majd: A Sztójánovits-terzett (szoprán: Kreszné Sztójánovits Lili, mezzo: Sztójánovits Edith, alt: B. Sztójánovits Adrienne) hangversenye, 12. A m. kir. Mária Terézia 1. honvédelmi gyalogezred zenekarának hangversenye. — Belgrad, 12. Gramofon, 13. Déli zene, 17. Gramofon, 18.30. Nemzeti dalok, 19. Nemzeti dalok gitárral, 21. Délszláv dalok, 22.15. Zongoraverseny, 23.05. Gramofon, 23.35. Seta Európán át, — Prága, 10. Egyházi zene, 13.04. Milancvsky-fúvószena, 20. Népszerű zenei előadás: Mit jelentenek a különböző g-durok, c-mollok és tételek, 21. Átvitel a Smetana-teremből: VI. szimfonikus hangverseny a cseh filharmonikusok előadásában. — Wien, 11.30. A wieni kamarakórus előadása, 12.05. A wieni szimfonikusok előadása, 14.05. Gramofon, 16.05. Hummer-zenekar, 18.30. Kamarazene, 20.40. Grillparzer Libussa című szomorjátéka, 23.10. Werba-zenekar. — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESSÉGEK, Köln, 17.30. Wiesbadeni fürdőzenekar, 20.45. Lehár: „A pacsirta“ c. operettje. Utána éjfélig tánczene. — München, 20.45. Granichstaedten: Az Oriov című háromfelvonásos operettje. — Róma, 18. Hangverseny a „római kvartett“ részvételével, Debussy, Puccini, Bizet, Góard, Goossens, Mascagni, Granados, Petrella, Sarasate művekkel, kvartett, ének és hegedű, 21.40. A „Colibri“ című háromfelvonásos operett közvetítése. Zenéje Montanaritól.

HÉTFŐ, január 12.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Rádiózenekar, 20. Gramofon, 21. Hevesi játéka, 21.45. Georgescu énekesnő számai, 22.15. A Kreuzer-kvartett. — Budapest, 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye, 13.05. Szálor-

Alkalmi házvételek!

Főtérre nyíló fergalmas utcában emeletes, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, jó hozam, 1,850.000. — Törvényesek táján két emeletes, modern, parkettás, jó hozam, 2,150.000. — Volt Erzsébet-körút táján emeletes, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, üzlethelyiségekkel, 220.000 hozam, 1,500.000. — Ugyanott 5 lakásos, részben parkettás, fürdőszobás 575.000. — Volt Szabadságtér táján 2x3 szobás, fürdőszobás, 2x1 szobás, 400.000. — Volt Deák F.-u. táján adómentes, villaszerű 5 szobás, fürdőszobás, alapincézve, kert, 650.000. — Belváros uagforgalmu, aszfaltos utcájában 4 szobás, fürdőszobás, alapincézve, kert, 400.000. — Belváros vízvezeték utcájában jókardani 4x1 szoba-konyhás, 175.000. — Volt Pécskai-ut táján új, 3 szobás, gazdálkodásra alkalmas épületekkel, 200.000. — Piac tér közelében bérház 180.000 hozam, 850.000. — Volt Boros Béni-tér közelében emeletes bérház (vízvezetékkel és fürdőszobával), iparműhelyekkel, 20% jövedelemmel, 650.000. — Azonkívül bel- és külvárosi magán-, bér- és üzletes házak eladására vannak megbízásaim. HATSCHÉK, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 58-60., földsz., 4.

zenekari hangverseny, 5. Asszonyok tanácsadói. (Arányi Mária előadása.) 6. „Vasútépítés Fokvárostól Káj-róig.“ (A transzafrikai vasut.) Fábry Frigyes előadása, 6.25. A m. kir. folyamórség zenekarának hangversenye a Király-kávéházból, 7.40. Német nyelvoktatás, (Szent-györgyi Ede dr.) 8.15. Herz Lili zongoraművész hangversenye, 9. „Az éjféli nap országában.“ Csceky István dr., a dorpati egyetem tanárának előadása, 9.30. Oúry Árpád előadói estje, Szigethy Jenő közreműködésével, 10.30. Bach-hangverseny Medek Anna, a m. kir. Operaház örökös tagja és Kósa György zongoraművész előadásában. Majd: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye a Royal-szállóból. — Belgrad, 12.25. Gramofon, 13.34. Déli zene, 17. Gramofon, 19. Gramofon, 21. Zlata Dündjenc asszony búcsúhangversenye, 23.30. Szállodai zene. — Prága, 12.15. Gramofon, 13.30. Déli zene, 22. Hangverseny a Smetana-teremből. A hangverseny második része: Cseh tanítók dalegyétének előadásai: Norák-művek — Wien, 12. Dajos Béla gramofonon, 12.49. Piccaver Alfréd gramofonon, 13. Régi tánczene, 14.10. Gramofon, 16.30. Buchbinder-zenekar, 18.30. Ifjúsági óra: 20.35. A Marta, A jegyverkövacs és A cár és áca operák részletei. Előadja a régi népopera zenekara Achsel Wanda kamaracénekesnő és Maikl György énekes közreműködésével, 23.10. Gándriót-jazz. — EGYÉB EURÓPAI KÜLÖNLEGESSÉGEK, Hamburg, Kiel, Bremen Hannover, Flensburg, 21. Fodor László: „Katarina“ c. vígjátéka.

KEDD, január 13.

Bucuresti, 13. Gramofon, 17. Könyvi zene, 20. Gramofon, 21. Rádiózenekar, Thomas: Tavasz ünnep, balettzene, 21.45. Hevesi énekművész dalestje, 22.15. Rádiózenekar. — Budapest, 10.15. Az Országos Postászenekar hangversenye, 13.05. Hangverseny, Közreműködnek: Némethy Anna (ének) és Vermes Jenő (ének), 4.30. A „Tündérvásár“ mesecórja, 6. Magyar Imre novellái, 6.25. Kurina Simi és cigányzenekara hangversenye, 7.20. Francia nyelvoktatás, (Garzó Miklós dr.) 7.45. Helyszini közvetítés a m. kir. Operaház színpadáról, Közreműködik Márkus László, a m. kir. Operaház főfőlegyelője és Gyarmathy Sándor, 8.30. Magyar operett részletek. Majd: Szabó Gny László jazz-zenekarának hangversenye a Gellért szállóból, Vig Miklós ének közreműködésével, 11.45. Margarete Bach németnyelvű előadói estje, Magyar költők versei Guillaume Arpad és Horváth Henrik fordításában, Utána: A jazz zenekar hangversenyének folytatása. — Belgrad, 12.25. Gramofon, 13.45. Déli zene, 17. Jazz, 18. Délutáni zene, 21. Zongoraverseny, 21.40. Karének, 22.30. Tamburazenekar, 23.50. Seta Belgradon át. — Wien, 12. Falusi zene gramofonon, 13. Geiger-zenekar játéka, 17. Külföldi zenekarok, 20.30. Közvetítés a bécsi állami operából EGYÉB EURÓPAI KÜLÖNLEGESSÉGEK: Kalundbor, Kiöbenhavn, 21. Humperdinck: Jancsi és Juliska c. háromfelvonásos meseoperája. — Katowice, 20.50. Bizet: „Carmen“ c. operaelőadás, Köln, 20.45. Operazene, 1. Goldmark: Sába királynője, 2. Herold: Zampa, 3. D'Albert: A holt szemek, 4. Meyerbeer: A hugenották, 5. Moszkovszkij: Boabdi, 6. Lortzing: A vadász, 7. Puc cini: Manon Lescant, 8. Wagner: Rienzi, 9. Strauss: Salome. — Königsberg, 21. Leoncavallo: Bajazzók c. operája.

Az ERDELYI ÉLET minden száma szenzációs tartalommal jelenik meg.

A szerkesztésért ideiglenesen

SALGÓ HENRIK
felel.

Legszebben lényez, mos és vasal

Buttinger Teréz

gőzmosodája Arad, v. Batthyány-u. 35. az udvarban. 175

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sör csarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

HIRDESSEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny“-ben!

Vizumát pontosan és előnyösen Arad leg- régibb vizumirodája Sándor Ferenc-cég intézi.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadványt az aláhuzandók az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézősködre válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

NEM KÉREK semmit, csak pár sor írást. Barátságot, testvéri szeretetet. Maga megért engem. Türelemmel reménységgel várom levelét. Ir? 152

HÁZASSÁG.

HARMINCHAROMÉVES keresztény uradalmi intéző vagyok, szépen berendezett lakással, különféle természetbeni járándósággal, szép fizetéssel, ezeken felül csinos vagyonnal rendelkezem. Mindenem megvan, de hiányzik Valaki... Valaki, aki egyhangú legényéletemet átvarázsolná boldog családi otthonná... Irtsék meg Hölgyeim, nem hozományt keresek, hanem szívjóságot, háziasságot. Bizalmas választ „Regényes tájak 79” jellegű levelek Rudolf Mosse hirdetőbe, Oradea, Str. Vasile Alexandri 1. (Anonym, postrest. papirkosárba kerül.)

HARMINCHAT ÉVES, nőtlen kereskedő, házasság céljából megismerkedne szerényebb igényű 20-35 év körüli román, kath. vallású leánnyal, kinek 60,000 Lej hozománya van. Levelüket „Boldogság” jellegűre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 146

NOUÛ VENNEK 35-38 év közötti intelligensebb íz. urleányt, igazi háziass nevelésű, jó lelkületű jöhet csak számításba. Megfelelő keresetem van, amivel leltentartásunkat kellőleg biztosíthatom. Teljes című választ bizalommal „Diszpenzáció” jellegűre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 200

ALKALMAZÁS.

PÉNZTARNOKNÓ jó kézírással felvettetik. Írásbeli ajánlatokat „Garancia” jellegűre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérlünk. 159

ÓVADÉKKAL bármilyen állást keres középkorú ember, négy nyelvet beszél. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér, 209

KERESEK német nyelvtanárnőt, ki házhoz jönne. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 140

WIENERIN sucht Stelle zu Kindern, im häuslichen behilflich. Adresse bitte in Administration Aradi Közlöny. 142

TIZENÖT-HUSZEZER Lej kaucióval vaskereskedő segéd állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 150

NÉMETÜL beszélő, főzni tudó mindenféle gyermektelen házaspárhoz keresetkérő melletti belépésre, jelentkezni: Franko főmérnöknel textilgyárban, délután 2-től 5-ig. 158

FIATAL szakácsnő jó bizonyítvánnyal lakásra keresetkérő. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 157

LAKÁS.

PESTRE UTAZÓKNAK volt aradi uradalomnál KÉNYELMES SZOBA áll rendelkezésre jutányos napi áron. Telefon 7, 303-86. 151

BELVÁROSI magánháza három szobás, fürdőszobás lakás azonnalra kiadó. Str. Desseanu 7. (v. Revai-ucca).

SZÉP uccai butorozott szoba kiadó. (v. Orczy-ucca) 17. 149

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

KÉT szoba, konyha 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

EGYSZOBÁ, konyha lakás kiadó, volt Beresényi Miklós-ucca 26. szám.

EGYSZOBÁS, konyha lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

Háromszobás lakás

fürdőszobával újonnan festve, azonnalra kiadó, Str. Ghiba Birta No. 40.

Két kis magánház ugyanott, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. 96

ELLÁTÁS.

LIBASZIRRAL készített elsőrendű házikoszt olcsón kapható uricsalánál, volt Thokoly-tér 7. sz. 160

VÉTEL ÉS ELADÁS.

FINOM térti estélyi öltöny, kétszer használt és egy antik szekrény jutányosan eladó. Str. G. Coanda 9. (v. Borona-ucca). 147

RENDKIVÜL OLCSÓN KAPHATÓK: 12 személyes ezüst evőeszközök, gyönyörű vitrinek, perzsaszőnyegek, intarziás antik szekrények, 12 és 6 személyes étkező servisek, 12 személyes üveg servise, antik fali órák, dísz tárgyak, ebédlő, uzsonna szalonberendezések, storek, függönyök, fotelok, irodai rollos íratéskrény, hintaszék, festmények, szekrény, előszoba, antik ágyak, stb. SALGÓNE bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

PERZSASZÖNYEG, eredeti, eladó. 3500 lej. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 144

KERESEK régi nemes magyar és más régi festők műveit, antik ezüst tárgyakat, márkás porcellánokat, gyári és perzsaszőnyegeket, különböző műtárgyakat stb. SALGÓNE, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Színházi, estélyi ruhákat fest, vegyileg tisztít
KNAPP gőz- és villanyerőre berendezett vállalata
v. Weitzer-u. 11. v. Magyar-u. 10.

Modern arcápolás.

KRONNE

Ujjonnan berendezett műhelyben **ruhafestést, vegytisztítást** 1933-34-ig kiadott vizum-
Hoszpodár, Arad, Str. Trolescu (v. Teleki-ucca) 13.

Terézia Felter

kozmetikai intézete. Aromasság, rádiumos és szénsavas kezeléssel olcsó bértolban. Hajszálak, szemölcsök vegyes eltávolítása, archámlesztás stb. Szerek eladása. Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 21. Parafin pakolás, elsőrendű fogyasztó tea.

ROYAL IRÓGÉP, alig használt, eladó. Strada Mărășești 56. 148

Szőlőkaró

7 sukkos Ia minőségű, uradalmi termelésű, jutányos árban kapható

Fülöp Adolf

fakereskedésében
Pâncota, Jud. Arad. 124

OKTATÁS.

FOISKOLAI hallgató vállal teljes oktatást olcsón, román, francia, német és magyar nyelvtudással. „Garancia” jellegűre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 145

ÜZLETEK.

EGYMILLIÓ LEJ tőkével társ keresetkérő rentabilis vállalatához azonnalra. Tőke 20%-ot jövedelmez havonta és 100%-ig biztosítva 90-95%-ig készpénz-üzlet. Leveleket „Készpénz” jellegűre Rudolf Mosse Arad továbbít. 171

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken ki nagy vevőkörrel rendelkező kelmétestő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FÜSZERÜZLET berendezéssel, áruval, korcsma és 2 szobás lakással kiadó. Str. Miron Costin 16. 181

FŐTEREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Alkalmi házvétel!

v. Vá asztó-u. közelében (autóbusz járatu uccában) üzletes sarokház 3 szobás lakással, részben alápincézve. 200,000 lejes alkalmi árban sürgősen eladó. Megbizott: Hatschek, Str. Marasesti (Kossuth-ucca) 58-60. sz., földszint 4.

KÜLÖNFÉLÉK.

NAGY NYOMORBAN TENGŐDŐ 80 éves, valamikor jobb napokat látott özvegy urinő, bármilyen csekély adományt kér, hogy nyomorán némiképp onyhítsen. Címe: özv. Nikodem Jánosné, Arad-Gáj, Templom-u. 51. 200

Egy modern dió-ebédlő

és egy világos madár jávor francia hálószoba jutányos áron eladó. — Ugyanott bármilyen asztalos munkák megrendelésre pontos kivitelben elvállalhatók: K r e m e r asztalosnál, Str. Gojdu 10. 156

Alkalmi házeladások!

Piaclérhez közel, legjobb karban levő sarokház 7 lakással. 100 ezer lej jövedelemmel, 650 ezer lejért; Főútvonalon emeletes ház 5 lakással, iparműveléssel, 18%-os jövedelemmel, 600 ezer lejért; Piaclérhez egészen közel, 15 éves sarokház 6 lakással, üzlettel, 675 ezer lejért; Belváros központján emeletes bérház 6 parkettás, modern lakással, előnyös árban; Piaclérhez közel földszintes ház 6 üzlettel és 6 lakással, 20%-os jövedelemmel, 650 ezer lejért; A volt Szabadságtérhez közel, magasföldszintes ház 7 lakással, 675 ezer lejért; A v. Szabadságtér mellett emeletes ház 3 lakással és üzlethelyiségekkel, nagyobb kölcsönrel terhelve, minden elfogadható áron; A volt Forray-uccában emeletes ház több üzlettel és lakással, nagyobb kölcsönrel terhelve, előnyös árban; A Belváros központján több magánház 4-5-6-7 parkettás szobás, elfoglalható lakással 650 000-1,200,000 lejes árban; A Főtéren több emeletes ház 30-60 ezer lej havi jövedelemmel; A volt Erzsébet királynő körútján és a volt Apponyi-körútján legszébb emeletes házak előnyös árban eladók.

Hász Albert

irodája Arad, Str. Eminescu 12. (Deák Ferenc-ucca).

AZ ÜZLET

nevi lapnak Romániába való bevitelét és terjesztését a bucaresti román kir. külügyminiszterium 53.201-1929. szám alatt megengedte. — A lap előfizetési díja, román előfizetők részére is,

egy évre 20 pengő
félévre 10 pengő
negyedévre 5 pengő

Mutatványszámot

ingyen

küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VI., Andrassy-ut 29.

Hirdessen a 46 éve fennálló „Aradi Közlöny”-ben

BUCARESTI megbízások legmegbízhatóbb és közismert pontosságú ELINTÉZŐHELYE

csakis **Künstler**

vizum és utazási iroda
ARAD, Bul. Regina Maria 24. sz.